

WIADOMOŚCI LOKALNE

GMINY ZIELONKI

BATOWICE, BIBICE, BOSUTÓW-BOLEŃ, BRZOSÓWKA, DZIEKANOWICE, GARLICA DUCHOWNA, GARLICA MUROWANA, GARLICZKA, GRĘBYNICE, JANUSZOWICE, KORZKIEW, OS. ŁOKIETKA, OWCZARY, PĘKOWICE, PRZYBYŚLAWICE, TROJANOWICE, WĘGRZCE, WOLA ZACHARIASZOWSKA, ZIELONKI

Wyróżnione na II Kongresie Samorządu Terytorialnego - Poznań '94

ISSN 1234-8643

1(82)/2008

egzemplarz bezpłatny

Wesołych Świąt!

OKIEM WÓJTA

Szanowni Państwo, w lutym pierwszy raz na terenie gminy doszło do skażenia jednego z ujęć wody bakterią coli. Zdarzenie dotknęło ujęcia wody w Grębynicach, a skutki polegające na kilkudniowej przerwie w dostawie wody dotknęły mieszkańców miejscowości Grębynice i Korzkiew.

Przyczyną zatrucia bakterią coli ujęć i sieci wodociągowych jest nieprzestrzeganie podstawowych zasad ochrony środowiska, czyli wylewanie na powierzchnię gruntu ścieków „szambowych”, a co gorsze bardzo prawdopodobne pojedyncze przypadki wpuszczania tych ścieków do starych, nie użytkowanych studni. W takim przypadku ścieki socjalno – bytowe dostają się bezpośrednio do systemów podziemnych wód użytkowych, a skażenie rozprzestrzenia się w sposób dokładnie nie znany, bo przepływa głęboko pod ziemią, grożąc zawsze innym ujęciom wody pitnej. Apeluję więc o rozsądek w naszym wspólnym interesie i zapowiadam kontrole oraz drastyczne kary. Bardzo proszę o informacje o podejrzanym studniach, nawet anonimowo. Jest to nasza wspólna powinność, by móc zachować czystość wody z naszych gminnych ujęć, przeznaczonej do spożycia, oraz ciągłość dostaw.

Innym poważnym problemem jest rosnąca ilość stałych odpadów z naszych gospodarstw oraz wzrastające ceny odbioru śmieci. Kilkuletnia polityka gminy ukierunkowana na program segregacji odpadów w gospodarstwach domowych bardzo dobrze się rozwija. Obserwujemy tendencję rosnącą. W 2007 r. nasi mieszkańcy osiągnęli 9% poziom segregacji. Jest to bardzo dobra tendencja, lecz w dłuższej perspektywie segregacja „u źródła” nie wyeliminuje odpadów, które muszą trafić na składowiska. Mając na względzie fakt, że perspektywa możliwości składowania odpadów na Baryczy sięga maksymalnie okresu do 10 lat, przy obecnej ilości produkcji odpadów w aglomeracji krakowskiej, problem wymaga pilnego rozwiązania. Jedynym możliwym i skutecznym rozwiązaniem problemu jest wybudowanie spalarni odpadów. Miasto Kraków ma środki unijne na budowę instalacji, niestety poważnym problemem są proponowane lokalizacje, które są kolejno głośno oprotestowywane. Jeśli nie dojdzie do rozwiązania problemu lokalizacyjnego i budowy instalacji spalarni odpadów, to wszyscy za niedługi czas niestety za to będziemy płacić, bo ceny składowania będą musiały drastycznie rosnąć.

W 1999 r. miasto Kraków i kilkadziesiąt gmin aglomeracji krakowskiej (w tym gmina Zielonki) podpisało porozumienie w którym zadeklarowałyśmy współpracę w dziedzinie budowy instalacji spalania odpadów. Dzisiaj przychodzi ostatni moment na podjęcie zdecydowanych działań, by za kilka lat nie spotkała nas wizja zaśmieconego Krakowa do którego nikt nie będzie chciał przyjechać, czy zasypanych śmieciami gmin podkrakowskich w których nikt nie będzie się chciał osiedlać, a dzięki wysypiska, które dzisiaj niestety również obserwujemy, znacznie się rozszerzą.

Jestem dzisiaj wójtem, ale też jak każdy producentem odpadów, i z roku na rok obserwuję rosnącą ilość odpadów. Czytając w ostatnim czasie szereg artykułów w prasie, w których są głównie eksponowane protesty przeciwko lokalizacji spalarni, mam w pamięci własną wizytę w 1999 r. w spalarni odpadów w centrum Wiednia. Ta instalacja, i jednocześnie najwyższa w tym mieście budowla, jest atrakcją turystyczną, którą zwiedzają setki wycieczek, jest w pełni akceptowana przez wiedeńczyków, jest ekologicznie przyjazna, a wokół budowli toczy się normalne życie wielkiego miasta, mieszkają ludzie i to już kilkadziesiąt lat. Słyszycie ze szczególnej troski o środowisko Szwajcaria ma kilkanaście takich spalarni. W wielu centrach dużych miast w Europie i na świecie spalarnie działają i życie toczy się w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Stają się bardzo dobrą i rozpoznawalną marką miejsca w którym zostały wybudowane. U nas w Polsce, a bliżej w Krakowie, nie możemy zaakceptować takiej budowy. Czy kilkadziesiąt przykładów dobrych rozwiązań nie jest przekonujące? Może warto posłuchać fachowców od instalacji spalania odpadów, którzy zapewniają, że emisja ze spalarni jest równa emisji spalin z 15 samochodów na jednym skrzyżowaniu drogowym. Czy jest to rzeczywiście problem zagrożenia środowiska, czy może chodzi o coś innego, czy problem tkwi w naszej mentalności osadzonej w minionych latach, w których budowane były różne obiekty nie zawsze w zgodzie z wymogami ochrony środowiska, w praktyce działające z naruszeniem tych zasad.

Trzeba powiedzieć, że dzisiejsze instalacje spalarni muszą bezwzględnie spełniać wymogi środowiskowe i ostre normy utylizacji i neutralizacji produktów spalania odpadów. Tego typu systemy podlegają stałemu monitoringowi (np. emisja spalarni w Wiedniu jest publikowana w czasie rzeczywistym, można to sprawdzić przez internet, wystarczy poprzez wyszukiwarkę w googlach wejść na hasło: MVA-Spittelau-Emissionswerte). Nie spełnianie drastycznych norm ochrony środowiska w czasie pracy instalacji skutkuje dzisiaj natychmiastowym zamknięciem procesu spalania, tak jak miało to miejsce z zamknięciem ujęcia wody w Grębynicach, gdy nie spełniona była norma dla wody użytkowej.

Bogusław Król, Wójt Gminy Zielonki

Segregacja odpadów

W 2008 r. kontynuowana będzie zbiórka odpadów segregowanych „u źródła”. Tworzywa sztuczne (plastik), szkło i makulatura, zbierane do specjalnych worków, będzie odbierać bezpośrednio z posesji, nieodpłatnie firma wywożąca odpady komunalne. Przy odbiorze odpadów segregowanych, będą pozostawiane następane komplety worków.

Worki z posegregowanymi odpadami należy w dniu odbioru wystawić przed posesją lub w miejsce łatwo dostępne dla transportu samochodowego do godz. 6.30.

W 2008 roku odpady segregowane będą odbierane raz w miesiącu w następujących terminach:

I. Firma MPO Kraków

- Sołectwo Węgrzce – ostatni poniedziałek miesiąca, tj:** 28 styczeń, 25 luty, 31 marzec, 28 kwiecień, 26 maj, 30 czerwiec, 28 lipiec, 25 sierpień, 29 wrzesień, 27 październik, 24 listopad, 29 grudzień.
- Sołectwa: Bosutów–Boleń, Batowice, Dziekanowice, os. Łokietka w Zielonkach, Pękowice – ostatni wtorek miesiąca, tj:** 29 styczeń, 26 luty, 25 marzec, 29 kwiecień, 27 maj, 24 czerwiec, 29 lipiec, 26 sierpień, 30 wrzesień, 28 październik, 25 listopad, 30 grudzień.
- Sołectwa: Bibice, Zielonki – ostatnia środa miesiąca, tj:** 30 styczeń, 27 luty, 26 marzec, 30 kwiecień, 28 maj, 25 czerwiec, 30 lipiec, 27 sierpień, 24 wrzesień, 29 październik, 26 listopad, 17 grudzień.
- Sołectwa: Garlica Murowana, Garlica Duchowna, Garliczka, Owczary, Wola Zachariaszowska, Brzozówka, Przybysławice, Korzkiew, Grębynice, Januszowice, Trojanowice – ostatni czwartek miesiąca, tj:** 31 styczeń, 28 luty, 27 marzec, 24 kwiecień, 29 maj, 26 czerwiec, 31 lipiec, 28 sierpień, 25 wrzesień, 30 październik, 27 listopad, 18 grudzień.

II. Firma ZUK Kwiecień

- Sołectwa: Pękowice, Grębynice – pierwszy czwartek miesiąca, tj:**

3 styczeń, 7 luty, 6 marzec, 3 kwiecień, 30 kwiecień, 5 czerwiec, 3 lipiec, 7 sierpień, 4 wrzesień, 2 październik, 6 listopad, 4 grudzień.

- Sołectwa: Brzozówka, Garliczka, Korzkiew, Owczary – ostatni czwartek miesiąca, tj:** 31 styczeń, 28 luty, 27 marzec, 24 kwiecień, 29 maj, 26 czerwiec, 31 lipiec, 28 sierpień, 25 wrzesień, 30 październik, 27 listopad, 22 grudzień.

Jak segregować odpady?

Do zielonego worka – SZKŁO. WRZUCAMY: opakowania ze szkła białego, zielonego, brązowego tj. butelki, słoiki, pojemniki itp., stłuczkę szklaną wolną od zanieczyszczeń metalami i tworzywami.

NIE WRZUCAMY: luster i szkła zbrojonego, fajansu i porcelany, zużytych żarówek i lamp jarzeniowych, zakrętek, kapsli, korków.

Do czerwonego worka – PLASTIK. WRZUCAMY: butelki PET – zgnieść i ponownie zakręcić!!!, plastikowe opakowania, pojemniki, kubki, artykuły gospodarstwa domowego z tworzyw sztucznych, folie, woreczki foliowe, reklamówki.

NIE WRZUCAMY: styropianu, opakowań po farbách, chemikaliach, oleju, folii budowlanej i z gospodarstw domowych.

Do niebieskiego worka – MAKULATURA. WRZUCAMY: książki, gazety, zeszyty, torby papierowe, karton, tekturę, foldery, katalogi.

NIE WRZUCAMY: opakowań z domieszką tworzyw sztucznych, folii aluminiowych, papieru tłustego i zabrudzonego, opakowań po napojach.

MIESZKAŃCÓW NIE PAL ŚMIECI!

Spalając 1 kg odpadów z polichloru winyli PCV (np. butelek plastikowych, folii itp.), wytwarza się aż 280 litrów gazowego chlorowodoru, który w połączeniu z parą wodną tworzy kwas solny, a także wytwarzają się dioksyny i furany, które są rakotwórcze. Spalanie w domowych piecach śmieci powoduje osadzenie się tzw. sadzy mokrej w przewodach kominowych. Bardzo trudno ją usunąć, a jej nadmiar może spowodować zapalenie się przewodu kominowego i przyczynić się do pożaru budynku.

Inf. referat gospodarki komunalnej

Szanowni Czytelnicy!

Witam w pierwszym tegorocznym numerze Wiadomości Lokalnych. Obejmuje on okres pierwszych dwóch miesięcy 2008 roku – a więc w tym roku, kiedy to karnawał mieliśmy tak wyjątkowo krótki, prawie od świąt do świąt. Stąd przeczytamy jeszcze o poświęconych spotkaniach opłatkowych, choć już czujemy zbliżającą się wiosnę i prawie słyszymy oracje barwnych pucheroków. Jest też relacja z Powiatowego Przeglądu Grup Kolędniczych i Śledzika u wójtów. Są dalsze informacje dotyczące komunikacji zbiorowej, czyli systemu aglomeracyjnego oraz dane dotyczące zbiórki surowców wtórnych na terenie naszej gminy. Krótko mówiąc – w segregowaniu jesteśmy coraz lepsi!

Ale niesiemy jednak i najsmutniejszą wiadomość – odszedł w tym okresie ktoś nie do zastąpienia. Stanisław Siwek z Trojanowic. Z pasją i radością propagował folklor, zarażając swym zapałem kolejne pokolenia młodzieży. Dzięki Niemu był zespół i wieniec na dożynki, a także pucheroki i kołędnicy w Trojanowicach. Ale Pan Staś był przede wszystkim wspaniałym człowiekiem, zawsze życzliwym ludziom, uśmiechniętym i chętnym do pomocy. Na dożynkach opowiadał nam ze swadą, jak to kiedyś bywało, gdy żeńcy z pola schodzili i wraz z młodzieżą w krótkiej inscenizacji to przedstawiali. I nie przejmował się, gdy mu się wieniec na scenie rozwalił – bo przynajmniej coś z tych dożynek zapamiętamy – jak to podsumował... A podczas przeglądu kołędników tłumaczył, czemu to akurat „Trzej Królowie” po Trojanowicach chodzą. Oj, będzie nam Pana, Panie Stasiu brakowało...

W tym numerze znajdą też Państwo oczywiście relacje z ostatnich sesji Rady Gminy i najciekawsze wieści z życia szkół oraz ciąg dalszy cyklu oświatowego – tym razem rady logopedy. Zapraszam do lektury życząc udanych Świąt. **Małgorzata Kmita-Fugiel**

*Spokojnych i pogodnych
Świąt Wielkiej Nocy
oraz ciepłej, rodzinnej atmosfery
przy świątecznym, pełnym święconki, stole
życzy
Wójt Gminy Zielonki
Bogusław Król*

*Radosnych Świąt Wielkanocnych
i miłego odpoczynku w rodzinnym gronie
a wraz z nastaniem wiosny
spełnienia marzeń i planów
życzy w imieniu
wszystkich radnych
Przewodniczący Rady Gminy
Zielonki
Ryszard Krawczyk*

Nabór do zespołów muzycznych CKPiR

Zespół Wokalno - Instrumentalny „Fermata” działający przy Centrum Kultury, Promocji i Rekreacji w Zielonkach prowadzi nabór dzieci i młodzieży do chóru i zespołu instrumentalnego. Wszystkich chętnych zapraszamy na próby we wtorki o godz. 18:00 oraz w piątki o 17:00 do hali sportowej w Zielonkach. Zespół prowadzi Anna Roj.

Parafialno - Gminna Orkiestra Dęta w Zielonkach prowadzi nabór na wszystkie instrumenty dęte. Próby orkiestry odbywają się we wtorki i czwartki w Sali Konferencyjnej przy Urzędzie Gminy w Zielonkach o godzinie 20:00. Orkiestrę prowadzi Wojciech Karwat. **Serdecznie zapraszamy!**

W tym numerze:

INFORMACJE	
Segregacja odpadów	2
Okiem wójta	2
OD REDAKCJI	
Życzenia	3
Nabór do zespołów muzycznych	3
RADA GMINY ZIELONKI	
XIV sesja Rady Gminy Zielonki	4
XV sesja Rady Gminy Zielonki	5
SAMORZĄD	
Świetnie segregujemy odpady	6
Ruszyły kontrole	6
Skażenie wody	7
Transport aglomeracyjny	7, 8
WYDARZENIA	
Opłatek orkiestry z Zielonek	8
Karnawał w Garlicy Murowanej	8
W Dziekanowicach	8
Opłatek w Brzozówce	9
U seniorów w Przybysławicach	9
Spotkanie w Woli Zachariaszowskiej	9
Opłatek w Grębownicach	9
Powiatowy Przegląd Grup Kolędniczych	10
XIII „Śledzik u wójtów”	11, 12
Fermata w Akademii Muzycznej	12
Srebrne Herody z Zielonek	12
POŻEGNANIE	
Gdzie się wybrałeś Stasiu?	12
Stanisław Siwek	13
OŚWIATA	
Tydzień Węgier w Korzkwi	14
O parkach po angielsku	14
Nauczycielka z artystyczną duszą	14
Finał WOŚP w Zielonkach	15
Święto patrona w ZS w Bibicach	15
Jasętka w Owczarach	15
Turnieje i zabawy	16
Bał integracyjny w Korzkwi	16
Młodzież klubu Zieleńczanka	16
Prawidłowy rozwój mowy dziecka	17, 18
REKLAMY	18-20

Dwumiesięcznik

WIADOMOŚCI LOKALNE

GMINY ZIELONKI

Adres redakcji i wydawca:

Centrum Kultury, Promocji i Rekreacji w Zielonkach
32-087 Zielonki, ul. Krakowskie Przedmieście 116
tel. 285-08-50 wew. 301, fax. 285-09-50
e-mail: wiadomosci lokalne@wp.pl

Redaktor naczelna: Małgorzata Kmita-Fugiel

Projekt graficzny okładki: Przemysław Lasoń

Nakład 2 tys. egz. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść płatnych reklam. Zastrzega sobie także prawo do skracania nadesłanych tekstów.

Numer zamknięto 10 marca 2008 r.

XIV sesja Rady Gminy Zielonki

Budżet na 2008 r. i statut sołectw

28 grudnia 2007 r. w hali sportowej odbyła się kolejna sesja Rady Gminy. Radni uchwalili budżet gminy Zielonki na 2008 r. i dziewięć innych uchwał, m.in. statut sołectw gminy Zielonki.

Budżet gminy Zielonki na 2008 r. radni uchwalili jednogłośnie. Szczegółowe założenia budżetu przedstawiliśmy Państwu już w poprzednim numerze WLGZ, dlatego przypomniemy tylko iż dochody budżetu w 2008 r. zaplanowano na 41.370.000 zł, wydatki na 48.455.000 zł, a przychody budżetu z tytułu pożyczek i kredytów na 8.200.000 zł.

Rada Gminy Zielonki podjęła uchwały w sprawie:

1) udzielenia Powiatowi Krakowskiemu pomocy finansowej na realizację zadań drogowych w ramach inicjatyw samorządowych.

Gmina Zielonki zobowiązała się wraz z powiatem do wspólnej realizacji w 2008 r. zadań drogowych w zakresie modernizacji dróg powiatowych poprzez budowę chodników: przy ulicy Galicyjskiej w Zielonkach oraz wzdłuż drogi powiatowej w Garlicy Duchownej i Murowanej. Wartość zadań realizowanych wspólnie wyniesie 700.000 zł, z czego udział gminy to 350.000 zł.

2) zmiany uchwały budżetowej gminy Zielonki na 2007 r.

Skarbnik Gminy Zielonki Agata Adamczuk wyjaśniła, że proponowane zmiany budżetu spowodowane są dostosowaniem planu dochodów i wydatków do ich rzeczywistego oraz przewidywanego wykonania na dzień 31 grudnia 2007 r.

3) statutowi Sołectw Gminy Zielonki

Nowelizacja nastąpiła po konsultacjach społecznych. Statut obejmuje, m.in. zapisy prawne dotyczące: zadań sołectwa i sposobu ich realizacji, organów sołectwa, wyborów sołtysa i rady sołectkiej, zasad i trybu zwoływania zebrań wiejskich oraz warunków ważności podejmowania uchwał, jak również mienia sołectwa, jego gospodarki finansowej, kontroli i nadzoru.

Nowy statut bardzo szczegółowo określa, m.in. osoby uprawnione do głosowania oraz mające czynne i bierne prawo wyborcze. Prawo to ma każdy obywatel polski oraz Unii Europejskiej nie będący obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu wyborów skończy 18 lat i stale zamieszkuje na terenie gminy (za wyjątkiem osób pozbawionych praw publicznych lub praw wyborczych czy osób ubezwłasnowolnionych). Jako osobę stale zamieszukującą określono: osobę zameldowaną na pobyt stały, pobyt czasowy oraz osobę zamieszukującą sołectwo z zamiarem stałego pobytu, która złoży w dniu wyborów stosowne oświad-

Radni uchwalili budżet na 2008 r.

czenie. W statucie czytamy, iż do wyboru sołtysa i członków rady sołectkiej wystarczy: 20 osób w sołectwach, gdzie do głosowania jest uprawnionych 200 osób; 25 osób w sołectwach, gdzie uprawnionych jest od 201 do 300 osób; 35 osób w sołectwach, gdzie uprawnionych jest od 301 do 500 osób; 50 osób w sołectwach gdzie uprawnionych jest od 501 do 1000 osób, 80 osób gdy uprawnionych jest od 1001 do 3000 oraz 120 osób gdy uprawnionych do głosowania w sołectwie jest powyżej 3000 osób. Wybór sołtysa i członków rady sołectkiej dokonuje się zwykłą większością głosów.

Jeśli zaś chodzi o uchwały podejmowane przez zebranie wiejskie są one ważne gdy zostały podjęte przy udziale w zebraniu wiejskim: uprawnionych do głosowania przynajmniej 15 osób, gdy w sołectwie uprawnionych jest do 200 osób; 20 osób, gdy uprawnionych jest od 201 do 300 i analogicznie: 25 osób gdy od 301 do 500; 35 gdy od 501 do 1000; 50 osób gdy od 1001 do 3000 i 70 osób gdy uprawnionych do głosowania jest powyżej 3000 osób w sołectwie. W razie udziału mniejszej liczby osób w zebraniu przewidziano też możliwość przeprowadzenia zebrania w drugim terminie tego samego dnia.

Pełny tekst statutu na stronie: www.zielonki.pl

4) przyjęcia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2008.

Uchwalona w 2003 r. ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie nakłada na organy administracji publicznej obowiązek realizacji zadań publicznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Dokument koncentruje się na realizacji zadań z zakresu: kultury fizycznej i sportu, przeciwdziałania uzależnieniom, kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury, ekologii

i ochrony środowiska, a także nauki, edukacji i wychowania.

5) Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Zielonki w 2008 roku.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy, profilaktyka w roku 2008 r. obejmuje

też działania przeciwdziałające pojawianiu się na terenie gminy zjawiska narkomanii. Zaplanowano na nie w 2008 r. kwotę 194 tys. zł.

6) wezwania Rady Gminy Zielonki do usunięcia naruszenia prawa w przedmiocie uchwały nr 9/95 z dnia 20 lutego 1995 r.

Sprawa dotyczyła podwyższenia opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste gruntu stanowiącego własność gminy z 3% do 20% w skali roku. Spółka GAMBUD SA wezwała Radę Gminy Zielonki do usunięcia naruszenia prawa w przedmiocie uchwały w sprawie podwyższenia opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste gruntu stanowiącego własność gminy. W myśl obowiązującego prawa Rada Gminy mogła podnieść stawkę, a prawo nie wskazuje górnej granicy takiej podwyżki. Biuro prawne wojewody nie stwierdziło nieważności uchwały lub jakiegokolwiek naruszenia prawa. Rada Gminy zatem oddaliła wezwanie.

7) skargi złożonej przez panią E.C. na Wójta Gminy Zielonki.

Rada zadecydowała o oddaleniu skargi, jako bezzasadnej.

8) przyjęcia planu pracy Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Zielonki na 2008 r.

9) pełnomocnictwa do zastępstwa procesowego w sprawie ze skargi pana S.R.

Na podst. prot. przyg. MKF

Podziękowania

Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów zarząd koła nr 33 w Węgrzcach składa serdeczne podziękowanie Zarządowi Koła Rolniczego w Węgrzcach, a w szczególności panu prezesowi Władysławowi Franczakowi za wsparcie finansowe w 2007 r. i 2008 r. w łącznej kwocie 2 tys. zł.

Przewodnicząca
Zarządu Koła nr 33 PZEiR
mgr inż. Anna Planet

XV sesja Rady Gminy Zielonki

Diety radnych i opłaty za odpady

31 stycznia 2008 r. odbyła sesja rady gminy.

Rada Gminy Zielonki podjęła uchwały w sprawie:

1) **diet dla radnych Gminy Zielonki z tytułu udziału w pracach Rady Gminy Zielonki i jej organów.**

Miesięczna dieta przewodniczącego rady wynosi 100% podstawy, którą oblicza niejako 75% półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, czyli na dzień podjęcia uchwały jest to 1987, 27 zł brutto. Miesięczna dieta wiceprzewodniczących rady wynosi 73% tej samej podstawy, czyli 1450,71 zł brutto. Wysokość tych diet nie uległa zmianie.

Dieta radnego wchodzącego w skład dwóch lub więcej komisji rady wynosi 900 zł, dieta radnego wchodzącego w skład jednej komisji rady to 500 zł, nie wchodzącego w skład żadnej komisji rady – 200 zł. Przewodniczącemu jednej lub więcej komisji rady przysługuje dodatkowa kwota w wysokości 150 zł, z wyjątkiem przewodniczącego komisji infrastruktury technicznej i rozwoju gospodarczej, tu kwota dodatkowa wynosi 350 zł. Większa kwota została przyznana w związku z pełnieniem dodatkowych zadań związanych z funkcją komendanta gminnego OSP. Za nieobecności będą kary. I tak przewodniczącemu rady lub jego zastępcy nieobecnemu na sesji rady, zmniejszy się dietę o 350 zł, a nieobecnemu na posiedzeniu komisji o 200 zł. Radnemu nieobecnemu na sesji rady lub komisji odejmie się od diety 200 zł. W razie niezwołania przez przewodniczącego komisji rady lub wiceprzewodniczącego posiedzenia komisji przynajmniej raz w miesiącu kalendarzowym, zmniejszy się dietę o 350 zł, a radnym - członkom tej komisji o 200 zł. Prowadzący obrady rady lub posiedzenie komisji może kilkakrotnie sprawdzić obecność radnych. Za dwie nieobecności na jednym posiedzeniu rady lub komisji przewidziano karę w wysokości 100 zł.

Stawki diet zostały zwiększone na wniosek większości składu Rady Gminy Zielonki.

2) **ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz opróżnianie zbiorników bezodpływowych.**

Górne stawki opłat pobieranych od właścicieli nieruchomości za odbiór odpadów komunalnych z posesji ustalono: za pojemnik o pojemności 120 l – 30 zł, za pojemnik 240 l – 55 zł, za pojemnik 1100 l – 110 zł. Maksymalne stawki opłat za odbiór i transport nieczystości ciekłych wynoszą: za nieczystości

spożywczo-bytowe – 35 zł/m³, nieczystości ciepłe przemysłowe – 80 zł/m³. Rzeczywiste stawki są określane na podstawie bezpośrednich umów pomiędzy właścicielem nieruchomości a podmiotem uprawnionym do odbierania nieczystości i odpadów. Jednak gdy nie zawarto umowy z wywoźnikiem i brak dowodów za płacenie za w/w usługi wójt gminy może wydać decyzję o tzw. wykonaniu zastępczym i obowiązku uiszczenia opłat za odbiór nieczystości jak w uchwale.

3) **zamiaru likwidacji w miejscowości Trojanowice Filii Przedszkola Samorządowego w Węgrzcach z siedzibą w Bibicach, w celu przekształcenia w przedszkole niepubliczne.** Zamiar przekształcenia przedszkola jest zgodny z wolą rodziców uczęszczających do niego dzieci i poparty uchwałą zebrania sołeckiego. Aby można było przeprowadzić całą procedurę, przepisy wymagają podjęcia stosownej uchwały Rady Gminy i powiadomienia o tym fakcie Kuratora Oświaty.

Obecnie do filii przedszkola w Trojanowicach uczęszcza 16 dzieci, 3, 4 i 5 letnich, nie ma podziału na grupy wiekowe, jest jedna wychowawczyni – to wszystko nie spełnia oczekiwań rodziców. Decyzja o przekształceniu przedszkola spowodowana jest też, m.in. krótkim czasem otwarcia placówki, brakiem ciepłego wyżywienia (jedynie suchy prowiant). Jak wyjaśnia Anna Soblik-Milcz, kierownik Gminnego Zespołu Szkół i Służby Zdrowia zakłada się, iż przekształcenie w przedszkole niepubliczne wpłynie na poszerzenie oferty edukacyjnej i wychowawczej placówki oraz umożliwi wprowadzenie nowych form współpracy pomiędzy przedszkolem a rodzicami. Założeniem przekształcenia jest, aby dzieci, które dziś do niego uczęszczają nadal mogły z niego korzystać, a opłaty za usługę w standardzie, czyli bez dodatkowych zajęć, były w wysokości obowiązującej dla przedszkola publicznego. Równocześnie prowadzący przedszkole zostałby zobowiązany, m.in.: do przeprowadzenia rekrutacji na zasadach powszechnej dostępności i prowadzenia przedszkola w standardzie nie gorszym niż przedszkola publicznego, zapewnienia dzieciom wyżywienia, zachowania bądź wydłużenia godzin działalności przedszkola.

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty gmina ma obowiązek dofinansowywania dzieci korzystających z przedszkola niepublicznego na swoim terenie w wysokości 75% ustalonych w budżecie wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach publicznych w przeliczeniu na jedno dziecko. Budynek przedszkola wraz z wyposażeniem pozostanie własnością gminy i będzie dzierżawiony. W przypadku niesprawdzenia się pomysłu przekształcenia przedszkola na niepubliczne,

będzie można wrócić do poprzedniej formy organizacyjnej.

4) **ustalenia Regulaminu określającego wysokość stawek i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, za warunki pracy oraz wysokość i warunki wypłacania innych składników wynagrodzenia wynikających ze stosunku pracy, szczegółowy sposób obliczania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, a także wysokość nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego i dodatku wiejskiego oraz szczegółowe zasady ich przyznawania i wypłacania.**

Karta nauczyciela nakłada na organy prowadzące szkoły obowiązek uchwalania co roku regulaminu wynagradzania nauczycieli.

5) **powołania członków komisji dyscyplinarnej I i II instancji.**

Do orzekania w sprawach odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie obowiązków pracownika samorządowego przez mianowanych pracowników samorządowych powołuje się komisję dyscyplinarną I instancji w 3-osobowym składzie: Grażyna Hołda, Bożena Kudaszewicz-Wal, Pelagia Opalska oraz komisję dyscyplinarną II instancji w 3-osobowym składzie spośród radnych zarekomendowanych przez komisję statutową: Romuald Chwastek, Czesław Gaweł, Marek Płonka.

6) **nadania nazwy ulicy w miejscowości Zielonki.**

Nadano nazwę ulicy dotychczas bezimienną, będącej przecznicą w prawo z ul. Do Cegielni, biegnącej w kierunku południowo-zachodnim. Będzie nosiła ona nazwę Spacerowa.

7) **zmiany uchwały budżetowej gminy Zielonki na 2008 r.**

Zmiany dotyczyły zwiększenia planu dochodów, w zw. z końcowym rozliczeniem zadania pn. „ochrona rzeki Prądnik – projekt i realizacja kanalizacji – I etap” dokonanego na podstawie wniosku złożonego w grudniu ubiegłego roku. Zmiany po stronie wydatków dotyczyły m.in.: zadań inwestycyjnych wieloletnich, których nie wykonano w pełnej planowanej wysokości w 2007 r.

Na podst. prot. przyg. MKF

Wyjaśnienie

Firma „Alian” prowadząca w Trojanowicach w budynku wielofunkcyjnym sklep spożywczo-przemysłowy nie jest dłużnikiem gminy. Właściciele firmy Alina i Aleksander Bujakowie, którzy od pięciu lat są najemcami lokalu, nigdy nie zalegali z należnościami. W tekście, który ukazał się we „Dzienniku Polskim” chodziło o poprzedniego najemcę sklepu, który zalegał ponad 8 tys. zł, dlatego zerwano z nim umowę i sprawa o odzyskanie należności – tak jak i innych dłużników gminy – trafiła do sądu. Sprostowanie informacji „Dziennik Polski” zamieścił 1 lutego 2008 r.

Świetnie segregujemy odpady

Kraków ma problem z segregacją śmieci, tymczasem system segregacji w naszej gminie sprawdza się już od 2003 r. i z roku na rok rośnie ilość segregowanych odpadów. To zasługa mieszkańców naszej gminy - licząc statystycznie w 2007 r. każdy z Państwa zebrał i oddał do powtórnego przetworzenia 12 kg surowców wtórnych! Obrazowo mówiąc – to tak jakby z terenu naszej gminy wyjechało ponad 60 tirów z posegregowanymi odpadami.

W 2007 r. z terenu naszej gminy wywieziono ponad 180 ton odpadów posegregowanych, w tym 29,73 ton plastiku, 60,99 ton makulatury, 87,90 ton szkła i 1,66 tony metalu. Czyli znów więcej niż w roku ubiegłym. Wyprodukowaliśmy też ponad 2 398 ton śmieci, czyli z całego strumienia odpadów posegregowaliśmy 9%.

Dodatkowo akcja segregacji odpadów wspierana jest przeprowadzaną dwa razy do roku (wiosną i jesienią) tzw. akcją „sprzątnięcia gminy”, czyli zbiórką odpadów wielkogabarytowych i zużytych opon oraz zbierania śmieci z poboczy dróg. W każdym sołectwie w wyznaczonym do tego miejscu można wówczas składać te niepotrzebne odpady. I tak wiosną 2007 r. na terenie gminy zebrano i wywieziono 26,5 tony odpadów wielkogabarytowych i 62 tony zużytych opon, jesienią 29,8 tony odpadów wielkogabarytowych.

A jak wyglądały początki segregacji na terenie gminy Zielonki?

Na początku - pojemniki

Segregację odpadów na terenie gminy rozpoczęto w 1997 roku. Na początku segregacja odbywała się w postaci ogólnodostępnych pojemników umieszczonych w poszczególnych sołectwach oraz na terenach szkół. Rozstawiono 18 kompletów pojemników na makulaturę, plastik i szkło, które były opróżniane według potrzeb. Pojemniki zostały zakupione ze środków gminy i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska. System zbiórki odpadów segregowanych w pojemnikach działał do 2002 r. Zrezygnowano z niego ze względu na zanieczyszczenie surowców wtórnych innymi odpadami komunalnymi.

Segregacja u „źródła”

Zbiórka odpadów segregowanych „u źródła”, czyli bezpośrednio z posesji mieszkańców rozpoczęła się w 2003 r. Rozpoczęto od akcji promującej segregowanie odpadów w trosce o środowisko naturalne przeprowadzonej wspólnie z Zespołem Szkół w Bibicach. Dzieci uczestni-

czyły w programie edukacyjnym w szkole, przekazywały też rodzicom specjalnie dla nich przygotowane ulotki informujące o akcji wraz z kolorowymi workami na odpady segregowane (worki zielony – szkło, niebieski – makulatura, worki czerwony lub żółty – plastik). Zarówno worki były przekazywane nieodpłatnie, jak i posegregowane odpady były nieodpłatnie odbierane bezpośrednio sprzed posesji mieszkańców raz w miesiącu. Kolejne komplety worków były przekazywane już przez firmę przy odbiorze surowców z posesji. Na początku akcja objęła sołectwa: Bibice, Węgrzce, Bosutów, Boleń, oraz os. Łokietka w Zielonkach. Do końca roku 2003 taki system zbiórki został wprowadzony w pozostałych czternastu sołectwach i objął całą gminę.

Wśród mieszkańców segregacja odpadów w systemie workowym „u źródła” od początku spotkała się z dużym zainteresowaniem i akceptacją. Ogromne znaczenie ma fakt, że worki są wystawiane przed posesję mieszkańca. Jeśli odpady są zmieszane, bądź zanieczyszczone nie są odbierane, w związku z tym każdy dba o prawidłową segregację. Efekt? Z terenu gminy Zielonki z roku na rok zbierane są coraz większe ilości odpadów segregowanych, a zatem na wysypiska trafia mniejsza ilość zmieszanych odpadów komunalnych.

W latach 2003 – 2005, odpady zbierała firma TOMAD, natomiast od lutego 2006 zbiórkę odpadów z terenu gminy przejęła firma MPO z Krakowa oraz inne dwie inne firmy (ZUK Kwiecień, MIKI) odbierające odpady komunalne. Zbiórka odpadów segregowanych odbywa się raz w miesiącu według wcześniej ustalonego harmonogramu, podanego do publicznej wiadomości. Mieszkańcy się do niej przyzwyczaili do tego stopnia, że w dniu odbioru odpadów posegregowanych, jadąc przez np. Bibice czy Zielonki trudno znaleźć bramę domu, przed którą nie stałyby kolorowe worki. Doskonale było to widocznie w lutym 2008 r. w Zielonkach, gdzie wskutek awarii samochodu MPO na czas nie odebrało posegregowanych odpadów.

Obecnie jedynie na terenach Szkół w Korzkwi, Zielonkach, Woli Zachariaszowskiej i Bibicach oraz przy mieszkalnych budynkach komunalnych w Zielonkach (ul. Galicyjska) znajdują się jeszcze ogólnodostępne pojemniki do segregacji odpadów (tzw. dzwony), natomiast na terenach sołectw całkowicie zrezygnowano ze zbiórki odpadów w pojemnikach, zastępując je w całości odbiorem posegregowanych odpadów sprzed posesji mieszkańców.

Przed prawie każdą bramą stoją worki z posegregowanymi odpadami

Dziękujemy mieszkańcom za włączenie się do akcji segregowania odpadów i gratulujemy wysokiej świadomości ekologicznej.
Małgorzata Fordymacka, MKF

Ruszyły kontrole

Z wiosną oprócz świeżej trawki i pięknych kwiatków zaczynamy odkrywać w najbliższej okolicy malowniczo ścielące się w rowach butelki i inne śmieci. Każdy z nas słyszał też o nieuszczelnionych szambach. Oczywiście, zawsze nie u nas, tylko gdzieś tam u sąsiada... Dlatego, w trosce o otaczające nas środowisko, od marca rozpoczęto na terenie gminy Zielonki kontrole czystości.

- W ramach kontroli patrole składające się z pracownika referatu gospodarki komunalnej Urzędu Gminy, policjantów i sołtysa danej miejscowości sprawdzają czy dopełniony i udokumentowany jest obowiązek wywozu nieczystości ciekłych i odpadów komunalnych. Kontrola dotyczy też sprawdzenia stanu posesji i jej oznakowania. Przy okazji jest prowadzona akcja wyłapywania zagrażających bezpieczeństwu waleśających się beznazwanych psów, jak również egzekwowania jest obowiązek rejestracji psów ras uznanych za niebezpieczne – informuje kierownik referatu gospodarki komunalnej Małgorzata Fordymacka.

Akcja kontroli sanitarno-porządkowych prowadzona jest od początku marca, na mocy porozumienia podpisanego przez gminę Zielonki z Małopolską Komendą Wojewódzką Policji. Kontrole przeprowadzono już w miejscowościach: Garlica Duchowna, Garlica Murwana, a przed świętami planowane są jeszcze w: Januszowicach, Woli Zachariaszowskiej i Trojanowicach.

- Dodatkowo skontrolowaliśmy jeszcze kilka gospodarstw w Grębynicach, gdzie doszło do skażenia ujęcia wody – dodaje M. Fordymacka. – Warto podkreślić, że policja wystawiła już mandaty.

Wcześniej, w roku ubiegłym i na początku tego roku, po sprawdzeniu ewidencji zawartych umów na wywóz nieczystości ciekłych i odpadów komunalnych, do osób nie posiadających tychże wysłano pisma z wezwaniem do udokumentowania odprowadzania nieczystości. Otrzymali je mieszkańcy miejscowości: Dziekanowice, Batowice, Grębynice i Bibice.

- Kontrole sanitarno-porządkowe planujemy przeprowadzić na terenie wszystkich sołectw gminy – podkreśla kierownik M. Fordymacka.

MKF

Stale wzrasta ilość segregowanych odpadów na terenie gminy.

W latach poprzednich zebrano następujące ilości odpadów segregowanych:

ROK	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
	<i>Mg (tony)</i>									
Makulatura	2,03	1,66	5,55	6,08	7,60	8,09	30,1	34	58,8	41,67
Szkło	17,7	11,20	27,72	24,40	18,45	14,15	34,6	39,6	38,9	71,21
Tworzywa sztuczne	1,57	0,44	1,97	6,61	5,04	6,77	10,4	8,9	19,1	28,13

Skażenie wody

Czym może się skończyć wypuszczanie nieczystości płynnych do ziemi, przekonali się w lutym mieszkańcy Grębynic, gdzie podczas rutynowych, przeprowadzanych systematycznie badań, stwierdzono skażenie wody, na ujęciu i w sieci. Woda płynąca gminnym wodociągiem nie nadawała się do celów spożywczych, została bowiem skażona bakteriami coli. Drobnoustroje te mogą spowodować poważne zaburzenia przewodu pokarmowego u człowieka.

Badanie wody przeprowadzone 18 lutego 2008 r. w Zintegrowanym Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie wykazało zanieczyszczenie mikrobiologiczne bakteriami z grupy coli. Ujęcie zostało zamknięte. Wójt gminy zarządził stan kryzysowy dla dwóch miejscowości: Grębynic i Korzkwi. PUK podjęło natychmiastowe działania w celu usunięcia skażenia - dezynfekowano ujęcie wody, zbiornik i sieć wodociagową w Grębynicach.

Następnego dnia Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych udostępniło zastępczy punkt poboru wody – beczkowóz wypożyczony z MPWiK w Krakowie, który dowoził wodę do celów spożywczych dwa razy dziennie – w godzinach do- i popołudniowych. Gmina zakupiła też wodę butelkowaną, którą dystrybuował sołtys miejscowości Adam Duliński – przeznaczona ona była szczególnie dla dzieci i osób chorych. Strażacy z miejscowego OSP udostępniali ze zbiornika wozu bojowego mieszkańcom wodę przeznaczoną do celów gospodarczych.

Jak wynikało ze wstępnych analiz kolejnych próbek wody pobranych 20 lutego 2008 r., zanieczyszczenie wody w sieci wodociagowej zostało zlikwidowane, nie ustąpiło natomiast zanieczyszczenie na ujęciu wody, co mogło skutkować powtórny zanieczyszczeniem sieci. Dlatego kontynuowano dezynfekcję poprzez chlorowanie. 23 lutego w Grębynicach wodociągiem popłynęła woda zdatna do celów spożywczych. Stało się to dzięki życzliwości władz gminy Skała, które wyraziły zgodę udostępnienie wody z własnego systemu.

25 lutego do Urzędu Gminy dotarły ostateczne wyniki badań kolejnej próbki wody pobranej na ujęciu oraz na sieci 20 lutego, badania ww. prób nie wykazały obecności bakterii grupy coli. Nic już nie stało na przeszkodzie, by wodociągiem popłynęła woda z ujęcia w Grębynicach. - *Pragnę podziękować strażakom z Grębynic, panu sołtysowi i zarazem radnemu Adamowi Dulińskiemu za zaangażowanie i pomoc w okresie kryzysu. Dziękuję wszystkim którzy wspierali działania zmierzające do zmniejszenia niedogodności związanych z utrudnieniami w dostawach wody* - mówił wójt B. Król.

Skąd jednak wzięły się w wodzie bakterie coli? Coli to bakterie kałowe, stąd do tego typu skażeń dochodzi wskutek zatrucia wody gnojnicą, bądź ściekami bytowymi z gospodarstw. Żaden komentarz nie jest tu chyba potrzebny, tylko jedna uwaga – co wylewamy to później pijemy... **MKF**

Transport aglomeracyjny cd.

Od 1 stycznia 2008 r. obowiązują nowe zasady organizacji transportu publicznego na terenie Krakowa oraz 13 gmin sąsiadujących z miastem. W związku tym pojawiły się liczne pytania i uwagi mieszkańców gminy Zielonki co do funkcjonowania komunikacji publicznej w systemie aglomeracyjnym.

Tak jak już pisaliśmy w poprzednim numerze, gmina Zielonki wraz z gminami Skawina, Skała, Świątniki, Wieliczka, Czernichów, Iwanowice, Kocmyrzów-Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Wielka Wieś, Zabierzów, podpisały porozumienie na mocy którego od 1 stycznia 2008 gmina Kraków przejęła organizowanie zintegrowanego transportu zbiorowego dla całego terenu aglomeracji. Zawarcie porozumienia międzygminnego było niezbędne w celu uregulowania prawnego i finansowego funkcjonowania tzw. linii podmiejskich. Warto tutaj podkreślić, że MPK, które dotychczas jako jedyna firma wykonuje usługi komunikacyjne dla miasta i gmin sąsiednich w ramach tego porozumienia, jest spółką akcyjną należącą wyłącznie do miasta Krakowa, czyli jest przedsiębiorstwem użyteczności publicznej realizującym zadania własne gminy Kraków, ale działającym na zasadach komercyjnych.

Transport aglomeracyjny ruszył od 1.01.2008 r.

Jak było do tej pory?

Do roku 2007 gmina Zielonki, tak jak i inne samorządy gminne, podpisywała umowę na świadczenie usług transportu zbiorowego bezpośrednio z MPK, bez pośrednictwa miasta Krakowa. To gmina Zielonki, we współpracy z MPK decydowała o trasach linii autobusowych, liczbie i godzinach kursów. Dopłacała za to MPK do każdego tzw. wozokilometra przejechanego po własnym terenie w 2007 r. kwotę (0,76 zł/ wozokilometr) oraz dodatkowo dopłacała do ulgowych biletów miesięcznych, natomiast za wozokilometry przejechane po terenie Krakowa płaciła gmina Kraków. Natomiast wpływy z biletów zasilają kasę MPK. Ogółem w 2007 r. dopłaty z budżetu gminy Zielonki do transportu publicznego wyniosły 594 tys. zł.

W wyniku zawartego porozumienia międzygminnego ustalono, że od 1 stycznia 2008 r. pełną odpowiedzialność organizacyjną za przejazdy liniami autobusowymi, przejmie miasto

Kraków, a wykonanie tego zadania powierzono Zarządowi Dróg i Transportu, którego dyrektorem jest Jan Tajster. Czyli w praktyce – od tej pory podkrakowskie gminy wszelkie zmiany w komunikacji publicznej na swym terenie muszą teraz negocjować nie bezpośrednio z samym przewoźnikiem, ale z miastem Kraków.

- *Porozumienie podpisaliśmy jako jedna z ostatnich gmin, wierząc że korekty i zmiany będą możliwe, gdy system aglomeracyjny ruszy* – podsumowuje wójt gminy Zielonki Bogusław Król. - *Nie podpisanie go skutkowało by wycofaniem linii MPK z terenu gminy lub dopłacaniem pełnej kwoty do przejazdów linii podmiejskich, także na terenie miasta Krakowa.*

Tak jest teraz

Na mocy porozumienia, które weszło w życie od 1 stycznia 2008 r., w ramach transportu aglomeracyjnego obowiązują liczby linii, kursów i rozkłady jazdy takie, jakie podkrakowskie gminy miały 1 czerwca 2007 r. Bowiernie niepodlegającym negocjacom warunkiem podpisania porozumienia było przyjęcie przez podkrakowskie gminy do realizacji stanu wozokilometrów, jaki obowiązywał 1 czerwca 2007 r. Dlatego wszystkie zmiany, które zostały wprowadzone do rozkładów jazdy później – tak jak np. wydłużenie od września 2007 r. trasy dla 7 kursów linii 227 z Woli Zachariaszowskiej do pętli w Górnej Wsi - anulowano od 1 stycznia 2008 r. Z tego samego powodu nie został pozytywnie rozpatrzone wnioski gmin Zielonki i Skała o uruchomienie od 1 stycznia 2008 r. linii autobusowej Kraków – Zielonki - Grębynice – Smardzowice.

Rozliczenia finansowe w ramach systemu aglomeracyjnego wyglądają obecnie tak: miasto Kraków płaci MPK za każdy kilometr przejechany na linii podmiejskiej 4,20 zł, przy czym wpływy z biletów zasilają budżet Krakowa. Gmina Zielonki i wszystkie pozostałe gminy zwracają Krakowowi 25% wyliczonych kosztów funkcjonowania komunikacji publicznej, czyli 1,05 zł za każdy wozokilometr. W przypadku gminy Zielonki na dopłatę za wszystkie linie MPK, kursujące po terenie gminy w roku 2008 przewidziano 750 tys. zł.

Jak poinformował podczas spotkania z wójtami i burmistrzami podkrakowskich gmin w lutym 2008 r. dyrektor Zarządu Dróg i Transportu Jan Tajster, jakiegokolwiek zmiany będą możliwe dopiero w II półroczu 2008 r., po podsumowaniu I półrocza działania systemu aglomeracyjnego. Natomiast gminy mogą, po uzgodnieniu ze ZDiT, wprowadzać zmiany na swoich liniach, ale muszą się zmieścić w ogólnej sumie wozokilometrów, które mają do dyspozycji. W praktyce oznacza to, że chcąc dodać jeden kurs, czy wydłużyć trasę jednej linii, trzeba by było zrezygnować z kursu lub trasy innej linii.

ciąg dalszy na str. 8

ciąg dalszy ze str. 7

Jednak w sprawie możliwości szybszego wprowadzenia zmian w komunikacji publicznej wójtowie podkrakowskim gmin na początku marca spotkali się też z prezydentem miasta Krakowa prof. Jackiem Majchrowskim. - *Czekamy na decyzję prezydenta w tej sprawie* - podsumowuje wójt B. Król.

Za i przeciw

Niewątpliwym atutem systemu aglomeracyjnego jest ujednoczenie systemu ulg na terenie całej aglomeracji. Inną korzystną zmianą jest wprowadzenie miesięcznego biletu aglomeracyjnego, który upoważnia do przejazdu wszystkimi autobusami MPK zarówno w granicach miasta Krakowa, jak i gmin ościennych - sygnatariuszy porozumienia.

Minusem jest natomiast przesunięcie granic strefy miejskiej do ostatniego przystanku po stronie Krakowa, a nie jak do tej pory było do pierwszego przystanku po stronie gminy sąsiedniej – finansowo stracili na tym, m.in. mieszkańcy Pękowic. Za minus można uznać też sam fakt „uwstecznienia” porozumienia, czyli podpisania porozumienia wg kursów obowiązujących w czerwcu, a nie w grudniu 2007 r., co skutkowało negatywnie dla mieszkańców Woli Zachariaszowskiej i Górnej Wsi oraz Korzkwi, Grębyńcin i Smardzowic – bowiem stopień zaawansowania rozmów prowadzonych przez gminę bezpośrednio z MPK w sprawie uruchomienia tej linii był wysoki. Teraz nie istnieje jednak możliwość bezpośredniego zakupu usługi komunikacyjnej u MPK bez zgody Krakowa.

Pragniemy jednak poinformować mieszkańców, że wójt gminy Zielonki planuje uruchomienie nowych linii komunikacji publicznej na terenie gminy, w razie potrzeby korzystając w tym celu również z usług prywatnych przewoźników. Wymaga to jednak czasu, potrzebnego do przejścia całej procedury dotyczącej uzgadniania trasy przejazdów, rozkładu jazdy, jak również uzyskania odpowiednich zezwoleń i uzgodnień, m.in. też z miastem Kraków - bo pętle docelowe i część przystanków znajdują się na terenie Krakowa. **MKF**

Oplątek orkiestry z Zielonek

19 stycznia przy opłatku spotkała się Parafialno-Gminna Orkiestra Dęta z Zielonek.

W spotkaniu uczestniczyło ok. 40 osób, w tym również przedstawiciele zaprzyjaźnionej orkiestry z Niedźwiedzia wraz z kapelmistrzem Stanisławem Damianem. Oczywiście grano kolędy i dzielono się opłatkiem. Wśród gości spotkania byli, m.in.: ks. proboszcz Andrzej Olszowski, ks. proboszcz Stanisław Gutt, ks. Czesław

Muzycy zagrali dla swoich gości

Sandecki, wójt Bogusław Król, sołtys Zielonek Władysław Orzechowski, Zofia Kwiecień i dyrektor CKPiR Marek Płachta. W tej uroczystej atmosferze nie zabrakło i miłej niespodzianki - odbyło się bowiem przekazanie orkiestrze nowej trąbki zakupionej ze środków CKPiR, na której grać będzie Danuta Nowakowska.

Natomiast następnego dnia, w niedzielę, orkiestra dała koncert w sali widowiskowej kościoła pw. św. Jadwigi na Krowodrzy. **MKF**

Karnawał w Garlicy Murowanej

31 stycznia w Świetlicy Środowiskowej w Garlicy Murowanej odbył się bal karnawałowy zorganizowany przez sołectwo oraz Koło Gospodyń Wiejskich w Garlicy Murowanej, w którym uczestniczyły nie tylko dzieci z Garlicy, ale również zaproszone przez nich dzieci ze Świetlicy Środowiskowej w Bibicach i w Węgrzcach.

W pięknie udekorowanej i kolorowej sali, która tego popołudnia nie przypominała świetlicy, bawiło się ok. 50 osób a wśród nich: księżę z bajki, królowy, księżniczki, Czerwony Kapturek, biedroneczka, a nawet groźny pirat z jednym okiem, pielęgniarka ze strzykawką, Cyganka i wiele innych bajkowych postaci. Odbywały się konkursy tańca, układów tanecznych, nie obyło się też bez „kaczuszek”. Co najbardziej zaskoczyło organizatorów balu to to, że do zabawy przyłączyli się również rodzice, niektórzy również w strojach karnawałowych. Wszyscy, zarówno dzieci, jak i dorośli bawili się cudownie, bardzo smakował poczęstunek przygotowany przez KGW w Garlicy Murowanej. **Magdalena Maniecka**

Dzieci bawiły się świetnie

W Dziekanowicach

19 stycznia br. Koło Gospodyń Wiejskich z Dziekanowic już po raz trzeci zorganizowało przyjęcie z okazji Dnia Babci i Dziadka.

Panie z KGW rozdały piękne kwiaty - dla babć czerwone, a dla dziadków żółte, „bo dziadki są zazdrośni o swoje babcię”. Potem nastąpiło wspólne kolędowanie przy świecach i suty poczęstunek. Wśród przybyłych gości był wójt Bogusław Król oraz dyrektor Centrum Kultury w Zielonkach Marek Płachta. Zebranych powitała przewodnicząca KGW w Dziekanowicach Helena Ptak. Wójt zaznaczył, że „instytucja” babci i dziadka jest jedną z najpiękniejszych na świecie i podziękował za kultywowanie tego święta. Sołtys Dziekanowic Mateusz Wyżga dodał, że seniorzy są

żywym świadkami historii, za co również należy im się szacunek.

Przywiązanie i sympatię do babci i dziadków potwierdziły wnuczeta w deklamowanych wierszach, bowiem usłyszeliśmy skierowane do dziadków: „To naprawdę trzeba przyznać, dziadek fajny jest mężczyzna” i do babć: „Bądź zdrowa, uśmiechnięta, tego życzą Ci wnuczeta”, „Gdy za bardzo rozrabiamy pod twe skrzydła uciekamy”. Swoim talentem poetyckim zachwycili: Robert, Magda i Martyna Dyląg, Edyta Witek oraz Zuzanna Zbroja.

Obok najmłodszych wystąpili i starsi - kabaret „Trzydziestka”, który rozbawił wszystkich do łez. Było i na wesoło i na poważnie. Jedna z występujących zadeklamowała na koniec:

Dla babć i dziadków wystąpiły wnuczeta

„Babcia z dumą bawi dzieci, prawi bajki sprzed stuleci. Dla każdego jest usługą - czy na długo?...” Oby jak najdłużej i nie tylko do pomocy, ale i kochania!

MW

Oplątek w Brzozówce

Tradycyjnie, jak co roku, odbył się oplątek w Brzozówce. Brzozówka to miejscowość z której wyszła inicjatywa spotkań przy oplątku. To tu po raz pierwszy w 2004 r. spotkali się seniorzy na zaproszenie sołtysa Adama Chłudka, by w świątecznej atmosferze przełamać się oplątkiem. Zwyczaj szybko przyjął się w kolejnych miejscowościach gminy.

Tym razem 5 stycznia przy pięknie nakrytym stole pełnym przysmaków spotkali się seniorzy z radą sołecką. Młodzież z Brzozówki przygotowała występ, w którym nie zabrakło poezji i śpiewu. Była oczywiście wspólna modlitwa prowadzona przez ks. proboszcza Zbigniewa Płachtę.

Łamano się oplątkiem, nie raz ze łzami w oczach, życząc sobie „by Bóg dał nam się znów tu spotkać za rok”. Było bardzo serdecznie i prawdziwie rodzinie. Chętnie i długo śpiewano też razem kolędy, do czego zachęcał akompaniujący Krzysztof Baran.

Jak co roku na spotkanie oplątkowe zaproszono kilkadziesiąt osób i frekwencja dopisała. - *Dziękuję sponsorom, na których zawsze możemy liczyć i naszym paniom, które przygotowały te smakowitości. Mam nadzieję, że w tym samym składzie uda nam się spotkać znów za rok* - życzył wszystkim i dziękował sołtys i radny Adam Chludek.

MKF

U seniorów w Przybysławicach

20 stycznia w Przybysławicach odbył się dzień seniora. Dla najstarszych mieszkańców miejscowości Przybysławice i Garliczka wystąpili uczniowie ZS w Korzkwi przygotowani przez nauczycielkę Ewę Staniszewską oraz dzieci z działającego, m.in. przy korzkiewskiej parafii Teatru Słowa i Tańca Jadwigi Klimkowicz.

- *Chcę przede wszystkim podziękować seniorom, że przyszli – powitała zebranych sołtyska Przybysławic Antonina Nowacka w imieniu organizatorów, czyli rady sołeckiej Przybysławic, wspieranej przez panię z koła gospodyń. Pani sołtys dziękowała też sponsorom*

państwu Dulińskim i Adamowi Frankiewiczowi.

Na ten szczególny wieczór do Przybysławic zaproszono ponad 60 osób, nic więc dziwnego, że sala była wypełniona po brzegi. Występ dzieci był dedykowany głównie dziadkom i babciom. To dla nich były wiersze i tańce zaprezentowane przez uczniów klas I i IV Szkoły Podstawowej z Korzkwi. Dla nich też – pomimo zimy – zatańczyły zwiewne motyle uczestniczące pilnie w zajęciach Teatru Słowa i Tańca. Wszyscy zaprezentowali się naprawdę wspaniale. I spotkała ich za to zasłużona nagroda.

- *W styczniu odbyła się też u nas dyskoteka dla gimnazjalistów ze szkoły w Korzkwi i bal dla uczniów szkoły podstawowej – poinformowała sołtyska A. Nowacka.*

MKF

Spotkanie w Woli Zachariaszowskiej

19 stycznia odbyło się oplątkowe spotkanie starszych mieszkańców Woli Zachariaszowskiej oraz członków Kół Różańcowych.

Organizatorem spotkania była Rada Sołecka pod kierunkiem pani sołtys Lucyny Kwiecień. Uroczystość rozpoczęła się mszą św. w kaplicy, następnie zgromadzeni udali się do budynku wielofunkcyjnego

gdzie czekały na nich pięknie udekorowane i zastawione pysznymi ciastami stoły. Zebranych powitała sołtys L. Kwiecień informując, iż na spotkanie przybyli zaproszeni goście: wójt gminy Zielonki Bogusław Król, przewodniczący Rady Gminy Ryszard Krawczyk oraz proboszcz parafii korzkiewskiej ks. Zbigniew Płachta.

W części artystycznej wystąpili uczniowie ZS w Woli Zachariaszowskiej, członkowie koła humanistycznego z kl. V i VI SP oraz chórek dziewcząt z kl. I a gimnazjum, którzy pod kierunkiem Marii Michaliny Calik przygotowali jasełka zatytułowane „Otworzyły się im oczy”. Występ zakończono podaniem sobie rąk i w wielkim kręgu ludzi dobrej woli odśpiewano kolędę „Bóg się rodzi, moc truchleje”. Potem ks. kanonik Zbigniew Płachta złożył zebranych życzenia i łamano się oplątkiem, a to chwila wielkiego wzruszenia, zwłaszcza dla wielu starszych, często samotnych osób. Następnie wszyscy zasiedli do stołów, aby spożyć wspólny posiłek, po czym rozpoczęto kolędowanie. Czas umilała przybyłym orkiestra dęta „Wola”. Spotkanie przebiegało w miłej i rodzinnej atmosferze, tym bardziej, że było ono wielopokoleniowe. Na koniec słowem wdzięczności pod adresem organizatorów nie było końca. Seniorzy wyrażali nadzieję, że będą mogli uczestniczyć w następnym spotkaniu, jak Bóg da, za rok.

Maria Michalina Calik

Oplątek w Grębunicach

Na spotkanie oplątkowe, które odbyło się 13 stycznia w Grębunicach zaproszono 85 starszych osób z terenu Grębunic, Korzkwi i Januszowic. Organizatorami były rady sołeckie i sołtysi Grębunic i Januszowic.

Modlitwę prowadził ks. proboszcz Zbigniew Płachta, wspólnie kolędowano i łamano się oplątkiem, a dla gości zagrała parafialna Orkiestra Dęta z Korzkwi, a później pan Krzysztof Baran.

- *Pierwszy raz zorganizowaliśmy takie spotkanie dla starszych mieszkańców. Byli bardzo zadowoleni, mówili, że od lat nie mieli takiej inspiracji do życia jak teraz, żeby tylko spotkać się znów za rok na tym naszym oplątku – wspomina Adam Duliński, sołtys Grębunic.*

MKF

Powiatowy Przegląd Grup Kołędniczych

27 stycznia 2008 r. pod patronatem starosty krakowskiego Józefa Krzyworzeczki oraz wójta gminy Zielonki Bogusława Króla odbył się kolejny już powiatowy Przegląd Grup Kołędniczych. Mimo niesprzyjającej pogody tradycyjnie rozpoczęto od parady zespołów kołędniczych. Barwny korowód przeszedł od centrum Zielonek ulicami ks. A. Zięby i ks. J. Michalika w kierunku hali sportowej.

Trzej królowie z Trojanowic

Na scenie w hali sportowej jako pierwsza wystąpiła grupa „Trzej Królowie z Gwiazdą” z Trojanowic. Choć był to występ radosny, bo wszak o radosnej nowinie informują przecież kołędnicy, to trudno było nie pamiętać, że kilka dni temu odbył się pogrzeb opiekuna grupy pana Stanisława Siwka. Dlatego też wszyscy zebrani pożegnali animatora życia kulturalnego Trojanowic minutą ciszy. W tym roku na przegląd przyjechał z „Trzema Królami” pan Andrzej Krzecziasz, zięć pana Stanisława Siwka.

Herody z Modlnicy

Na scenie zobaczyliśmy tego dnia też: „Herody” z Zelkowa, „Kołędników” ze Szkoły Podstawowej w Janowicach, „Herody” z Modlnicy, Grupę Śpiewaczo-Obrzędową „Podlasianki” z Zalasza, która wystąpiła z szopką, „Pasterzy” z Koźlicy i „Herody” z Zielonek.

Najmłodsi kołędnicy pochodzili z Janowic, byli to uczniowie klas I-III filii szkoły w Kalinie Wielkiej. Do występu przygotowała ich nauczycielka Jolanta Borkowska. – *Ten zespół to nowy narybek, próby musieliśmy mieć więc codziennie. Najwięcej tekstu nauczyć się musiał król – opowiadała opiekunka. – We wcześniej, przez sześć lat prowadziłam poprzedni zespół.*

Kołędnicy ze Szkoły Podstawowej w Janowicach

Po najmłodszych nie widać jednak było tremy - zaprezentowali się wspaniale. Ale nic dziwnego, nie był to ich pierwszy występ – występowali się już podczas Młodzieżowo-Dziecięcego Pastuszkowego Kołędowania w Podegrodziu.

Jak co roku występy wszystkich kołędników były żywiołowe, co spotykało się z gorącymi reakcjami publiczności. Tradycyjnie grupy „Herodów” ośpiewały wybrane osoby spośród publiczności. W tym roku na scenę Żyd i śmierć wprowadzili: starostę J. Krzyworzeczke, wójta B. Króla, radnego wojewódzkiego Wojciecha Bosaka, radnych powiatowych Józefa Olchawę i Kazimierza Tomczyka. Nie ośpiewano natomiast radnego Wojciecha Karwata, bo... on występował razem z „Herodami” z Zielonek, których jest opiekunem artystycznym! Pośród kołędników przyśpiewek wysłuchała też dyrektorka Biura Promocji i Rozwoju Starostwa Powiatowego w Krakowie Małgorzata Zięć.

Herody z Zelkowa

- Powiatowy Przegląd Grup Kołędniczych jest przede wszystkim okazją do zaprezentowania się na szerszym forum, po to by zachęcać młodzież do kultywowania dawnych tradycji. Dlatego też, oraz ze względu na trudność w ocenie zupełnie różnych regionalnych tradycji (takich jak np. Herody i Pasterze) kilka lat temu zrezygnowano z przyznawania miejsc. W tym roku każda z występujących grup otrzymała dyplom uznania z rąk starosty krakowskiego i wójta Zielonek oraz nagrodę w wysokości 500 zł – podsumowuje dyrektor Centrum Kultury, Promocji i Rekreacji w Zielonkach Marek Płachta, organizującego imprezę.

Patronat nad Powiatowym Przeglądem Grup Kołędniczych sprawował Dziennik Polski.

MKF

XIII „Śledzik u wójtów”

„Śledzik u wójtów” to odbywająca się co roku w ostatni dzień karnawału impreza promocyjna gminy Zielonki, mająca na celu podsumowanie ubiegłego roku, prezentację przedsięwzięć i osiągnięć gminy Zielonki. W tym roku „Śledzik” odbył się 5 lutego, tradycyjnie już w hali sportowej w Zielonkach. I tak jak co roku w pożegnaniu karnawału w Zielonkach uczestniczyło ok. 500 zaproszonych gości – przedstawiciele samorządowych władz województwa, powiatu i gmin sąsiednich, a także administracji rządowej i parlamentarzystów, jak również przedstawiciele firm działających na terenie gminy i lokalnych organizacji społecznych.

Laureaci nagrody samorządowej gm. Zielonki ze statuetkami „Śledzika”

Trzynastka nie okazała się pechowa – naprawdę było się czym pochwalić. W 2007 r. gmina Zielonki zajęła pierwsze miejsce w najbardziej prestiżowym rankingu samorządów dziennika „Rzeczpospolita” i otrzymała tytuł „Najlepsza Gmina Wiejska”. O tym wielkim sukcesie i innych ważnych wydarzeniach opowiedział zebrany podczas prezentacji multimedialnej wójt gminy Zielonki Bogusław Król.

Ale spotkanie przy śledziku ma też na celu podziękowanie tym, którzy wspierali gminę w realizacji założonych celów, dlatego tradycją stało się honorowanie najbardziej zasłużonych dla gminy osób statuetką przedstawiającą... oczywiście śledzia. W tym roku podziękowania wraz ze statuetkami z rąk wójta otrzymali:

Eligiusz Kramarz, inspektor nadzoru - za szczególną dbałość przy wykonywaniu obowiązków inspektora nadzoru prac drogowych na terenie gminy Zielonki.

Marian Żurek, radny - za pracę społeczną na rzecz urzędowania i całorocznego utrzymania kompleksu sportowego w Węgrzcach,

Krystyn Mielnik, przedsiębiorca – za wieloletnią bezinteresowną pomoc w zakresie przewozu niepełnosprawnych oraz dzieci, młodzieży i dorosłych objętych opieką GOPS.

Jarosław Kula, pracownik Deutsche Bank oddział Zielonki – za fachowe i sprawne prowadzenie obsługi bankowej budżetu gminy,

Tomasz Sobalski, lekarz rodzinny z Zielonek – w 10 rocznicę wdrożenia instytucji lekarza rodzinnego w gminie Zielonki, w podziękowaniu za zaangażowanie organizacyjne i otaczanie opieką medyczną mieszkańców gminy,

Ewa Huczek – Głębocka, lekarz rodzinny z Węgrzc – w 10 rocznicę wdrożenia instytucji lekarza rodzinnego w gminie Zielonki, w podziękowaniu za zaangażowanie organizacyjne i otaczanie opieką medyczną mieszkańców gminy,

Sebastian Chwedeczko, prezes firmy Biuro Rozwoju Krakowa SA – za fachowość i zaangażowanie firmy przy przygotowywaniu i uchwalaniu 39 planów zagospodarowania przestrzennego gminy Zielonki,

Zofia Machnik, kierownik szkolenia w Policealnej Szkole Pracowników Służb Medycznych i Społecznych nr 3 w Krakowie – za wieloletnią współpracę przy szkoleniu z zakresu udzielania pierwszej pomocy pracownikom urzędu, szkół, jednostek i instytucji na terenie gminy Zielonki,

Andrzej Pałach, dyrektor Wydziału Architektury, Budownictwa, Inwe-

Nasi goście

stycji i Remontów Starostwa Powiatowego w Krakowie – za współpracę przy uzyskiwaniu przez gminę decyzji z zakresu architektury,
Maciej Starowicz, redaktor TVP 3 – za zaangażowanie w inicjatywy na rzecz niepełnosprawnych oraz sportową promocję rozgrywek odbywających się na terenie gminy Zielonki,

Piotr Legutko, redaktor naczelny Dziennika Polskiego – za udaną współpracę w zakresie rzetelnego informowania czytelników o wydarzeniach, jakie miały miejsce na terenie gminy, jak również przedsięwzięciach i osiągnięciach gminy Zielonki,

Stanisław Pajor, dyrektor Wydziału Funduszy Strukturalnych Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego – za całokształt współpracy przy realizacji zadania kanalizacji „Prądnik”, finansowanego, m.in. ze środków UE,

Józef Krzyworzeka, Starosta Powiatu Krakowskiego – za realizowanie wspólnych z gminą Zielonki inicjatyw samorządowych na drogach powiatowych,

Małgorzata Popławska, dyrektor Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego - za współpracę w dziedzinie dbałości o zdrowie mieszkańców gminy Zielonki, przejawiającą się zlokalizowaniem w Węgrzcach zespołu wyjazdowego Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego i planowaniem umiejscowienia drugiej takiej placówki w Zielonkach,

Józef Rostworowski, Małopolski Kurator Oświaty w Krakowie – za udaną współpracę z gminą na niwie oświaty.

Dla zebranych swe przeboje zaśpiewał Andrzej Sikorowski

- Dziękuję i przyznam, że jestem zaskoczony, nie spodziewałem się tej nagrody – powiedział po otrzymaniu statuetki „Śledzika” starosta Józef Krzyworzeka. - *Przede wszystkim gratuluję Zielonkom wielkiego ich sukcesu – pierwszego miejsca w rankingu samorządów. Sam byłem wójtem Zabierzowa, i nie ma co ukrywać, że ścigamy się z Zielonkami. Choć ja ten wyścig traktuję bardziej długodystansowo - jak sztafetę. A teraz wystawiliśmy bardzo dobrego zawodnika i zobaczymy jak będzie dalej* – dodał starosta patrząc na aktualną wójt Zabierzowa Elżbietę Burtan.

Po wręczeniu „Śledzików” dla zebranych zaśpiewał Andrzej Sikorowski, który wykonał tak znane swoje utwory jak, m.in. „Nie przenoście nam stolicy do Krakowa”, czy „Jak kapitalizm, to kapitalizm”.

ciąg dalszy na str. 12

ciąg dalszy ze str. 11

Jak co roku podziękowano też sponsorom imprez kulturalnych i promocyjnych odbywających się na terenie naszej gminy. Dyplomy wręczali przewodniczący Rady Gminy Zielonki Ryszard Krawczyk i dyrektor Centrum Kultury, Promocji i Rekreacji w Zielonkach Marek Płachta.

Na koniec zaprosiliśmy naszych gości do rozmów przy stole, zastawionym potrawami nie tylko ze śledzika... Słodkie przysmaki przygotowały panie z Kół Gospodyń Wiejskich z terenu gminy.

Imprezie towarzyszyła wystawa fotograficzna „Korzkiew i okolice”, której autorami były dzieci i młodzież Zespołu Szkół w Korzkwi, a dla gości grała też nasza wielokrotnie nagradzana Orkiestra Dęta „Wola” z Woli Zachariaszowskiej.

MKF

Centrum Kultury, Promocji i Rekreacji dziękuje serdecznie sponsorom imprez kulturalnych, dzięki którym zaangażowaniu była możliwa realizacja imprez kulturalnych oraz promowanie gminy Zielonki:

- Krystyna Zabiegaj - prezes Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Zielonkach
- Artur Piórkowski – właściciel Piekarni „Pod Fortem” w Pękowicach
- Zofia Kwiecień – Wytwórnia Wędlin Adoz z Giebułtowa
- Marek Płonka – ferma drobiu Zielonki
- Agnieszka i Andrzej Niemczewscy – Specjalistyczny Zakład Ogrodniczy Zielonki
- Piotr Sumara – prezes zarządu Biuro Nieruchomości Północ
- Teresa i Józef Solasa - Sklep u Adasia
- Danuta i Stanisław Grzesikowscy z Garliczki
- Anna i Jan Dulińscy - Sklep Wielobranzowy w Przybysławicach
- Jacek Nowak - właściciel firmy Janbud Kraków
- Stanisław Seweryn – prezes SKR Młodzieżowice
- Zdzisław Banaś - właściciel Firmy Drobud z Bibic
- Władysław Dudzik – prezes Przedsiębiorstwa Rewaloryzacji Zabytków z Krakowa
- Józef Firek – firma Pajęczyna Zielonki
- Władysław Kwiatek – prezes Kontrakt Development z Głogoczowa
- Robert Wójciak - prezes Deliro Software Zielonki
- Kazimierz Siwek - Zakład Elektroinstalacyjny Trojanowice
- Marek Pietrzyk - Zakład Elektroinstalacyjny Trojanowice
- Biernat Władysław - Masterbud Trojanowice
- Koło Gospodyń Wiejskich Batowice
- KGW Bibice
- KGW Dziekanowice
- KGW Garlica Murowana
- KGW Owczary
- KGW Przybysławice
- KGW Węgrzce
- KGW Wola Zachariaszowska

Fermata w Akademii Muzycznej

29 lutego 2008 r. w Akademii Muzycznej w Krakowie odbył się koncert edukacyjny dla dzieci pt. „Duży i mały”. Wzjął w nim udział zespół „Fermata”.

Zespół „Fermata” koncertował dla dzieci

W koncercie wystąpili studenci Akademii Muzycznej i zaproszeni goście, między innymi „Zespół Muzyki Dawnej” z 1 Gimnazjum w Krakowie oraz Zespół Wokalno-Istrumentalny „Fermata”, działający przy Centrum Kultury, Promocji i Rekreacji w Zielonkach. „Fermata” zaprezentowała dwie piosenki. Występ był bardzo udany. Mali widzowie chętnie włączyli się do wspólnego śpiewu. Wszystko to odbywało się w miłej i serdecznej atmosferze.

Anna Roj

Gdzie się Stasiu wybrałeś?

Zbliża się koniec karnawału. Powiatowy Przegląd Kołędników w Zielonkach za pasem. Czas by „Trzej Królowie Z Trojanowic” upiększyli stroje i zaśpiew – bo zawsze przecież brali w nim udział... Niedługo kolorowe Pucheroki w Bibicach. I zboża ozime pięknie się zazielenią. Będą złociste żniwa. Wieniec dożynkowy trzeba uwić. Twoja wieś i zespół młodzieżowy zawsze były żywe i wesołe. Cały rok...

A tu co widzę? Twój nekrolog. Stanisław Siwek – nie żyje! Mój Boże... Gdzie się Stasiu wybrałeś? Jest przecież co robić. W Trojanowicach, w gminie, zajęć nie mało. A Ciebie już nie ma...

Dlaczego? Widać tam, w Górze, potrzebują posłuchać pieśni, przyspiewek ludowych. Może oracji i kołęd pastorałkowych. Widocznie tam byłeś potrzebny. A kto tu? Zawsze bardzo dobra była współpraca zespołów regionalnych z Bibic i Trojanowic. Od zawsze...

Czy Ci nie żal Stasiu odchodzić? Łza się ciśnie po stracie przyjaciela...

Dziękujemy Ci za Twoje bezinteresowne poświęcenie. Dla zespołu. Dla młodzieży. Dla krzewienia folkloru wsi podkrakowskiej. Dla kultury Trojanowic i całej gminy. Dziękujemy!

Na Twoim grobie, na cmentarzu zapalim światło. Światło wdzięczności. I niech ten płomień świeci Tobie na zawsze...

Henryk Banaś

Srebrne „Herody z Zielonek”

Podczas kolejnego już Karnawału Góralskiego, który odbył się w lutym w Bukowinie Tatrzańskiej nasze „Herody z Zielonek” znów zostały nagrodzone! Grupa zdobyła góralską „Srebrną Spinkę”, czyli II miejsce.

To już trzecia „Srebrna Spinka” w dorobku naszych „Herodów”, dwie pierwsze zdobyli w 1996 i 2007 r., mają w swym dorobku też trzy „Złote Spinki”, które otrzymali w 1998, 2001 i 2004 r.

Karnawał Góralski to najważniejsza impreza kołędnicza w naszym kraju. Podczas niej profesjonalne jury bardzo wszechstronnie ocenia umiejętności grup kołędniczych z całej Polski

To już trzecia „Srebrna spinka” Herodów z Zielonek

– brana pod uwagę jest, m.in. wierność tradycji, stroje, prezentacja na scenie, ruch sceniczny, ustawienie głosu, dykcja i wiele innych. Gratulujemy!

MKF

Stanisław Siwek

Zmarł Stanisław Siwek z Trojanowic - animator kultury i lokalnej tradycji. Przeżył 79 lat. Pogrzeb odbył się 19 stycznia w Giebułtowie. Jego szeroka wiedza o folklorze rodzinnych terenów, artystyczne upodobania, głęboka wrażliwość estetyczna, umiejętność współpracy z ludźmi, w tym szczególnie młodzieżą, owocowały przez długie lata dużymi sukcesami na niwie kultury.

Pan Staś – bo tak zwykle o nim mówiliśmy - zapisał się też w naszej pamięci jako osoba obdarzona wielką życzliwością dla ludzi i poczuciem humoru. Kiedy w 2000 r., podczas Dożynek Gminnych w Zielonkach, korowód z Trojanowic zgubił część wieńca, Pan Staś wszedł na scenę i powiedział – „Zapamiętacie z dożynek w Zielonkach na pewno, że się Siwkowi wieńiec rozwalił”. Zapamiętamy też jego zawsze uśmiechniętą twarz, zapal, ogromną wiedzę, pasję i miłość do lokalnej tradycji, folkloru, oraz chęć przekazania jej następnym pokoleniom przez wieloletnią społeczną pracę z młodzieżą. Nic więc dziwnego, że w ostatniej drodze Pana Stasia towarzyszyły mu tłumy.

Stanisław Siwek występował w pierwszym składzie Herodów

Mimo trudności i przeszkód z niezmiennym zapałem i konsekwencją realizował swe przedsięwzięcia. Wszystko to zostało wielokrotnie docenione, czego dowodem są liczne dyplomy uznania, wyróżnienia i nagrody, przyznawane Panu Stasiowi i prowadzonym przez Niego zespołom – grupom pucheroków, zespołowi „Kra-kowianki”, a potem grupom młodzieżowym, z którymi uczestniczył co roku w dożynkach gminnych, a wielokrotnie również w powiatowych lub wojewódzkich, oraz grupie kolędniczej „Trzej Królowie z gwiazdą z Trojanowic”. Posiadał też umiejętność – dziś już bardzo rzadką - wykonywania wieńców dożynkowych, którą przekazał kolejnym pokoleniom.

- *Lubił działać społecznie. To go cieszyło, to było jego życie* – wspomina córka Ewa Krzęciasz. - *Jak miały być występy to tata nic nie jadł, czasu nie miał. Wieńiec dożynkowy budował, tylko jakąś kromkę zjadał i tyle.*

Pan Stanisław Siwek występował w pierwszym składzie „Herodów” razem z mężczyzna-

mi z Trojanowic, Zielonek i Modlnicy. Grupa działała w latach 80-tych XX wieku. W tym samym czasie był też członkiem grupy „Kosynierów”, prowadzonej przez Piotra Płatka, działającej przy Stowarzyszeniu Folklorystycznym Teatr Regionalny w Krakowie. Później przez lata współpracował z Teatrem Regionalnym uczestnicząc, wraz z prowadzonymi przez siebie grupami młodzieżowymi kolędników i pucheroków, w wydarzeniach krakowskich, takich jak „Korowód Kolędników”, czy występy grup obrzędowych z okazji Niedzieli Palmowej. Pod jego opieką wielokrotnie zespół z Trojanowic prezentował się podczas dożynek w Krakowie. Wszystko to było okazją do nawiązywania ciekawych kontaktów, co nie raz owocowało wyjazdami, też zagranicznymi.

- *Zespół „Krakowianki” założył w 1981 r. – wspomina zięć Andrzej Krzęciasz. – Tańczyć uczył ich Józef Lachner, muzyk, ówczesny kierownik szkoły Modlnicy. Wielokrotnie występowali na wszelkiego rodzaju uroczystościach, nie tylko dożynkach. I prawie zawsze byli nagradzani. Nagrody tata zawsze dzielił po równo.*

- *Jeszcze w 2000 r. na stulecie parafii w Giebułtowie zebrał się drugi skład tego nieistniejącego już zespołu – uzupełnia Magda Statek, wnuczka pana Stasia.*

- *Tata wszystkie stroje krakowskie u siebie w domu trzymał, jak trzeba było to reperował, wszystko sam potrafił zrobić. A jak już się nie dało naprawić, albo brakowało i za czyszczenie też to płacił ze swojej renty. Ale dużo osób też mu pomagało, znajomy szewc buty naprawił, a kierowca zawiózł korowód dożynkowy. Kiedy tata szedł do szpitala na operację to mi te stroje krakowskie przekazał, wszystkie zadbane – 5 damskich, 6 męskich. I martwił się tym, żeby miał kto to wszystko dalej prowadzić, jak jego zabraknie. Ale plany miał do samego końca. Jeszcze w szpitalu kazał mi spyrkę uwędzić, żeby dla pucheroków była... - opowiada zięć.*

Wśród dyplomów, jakie otrzymał wraz z prowadzonymi przez siebie zespołami warto wymienić: wielokrotnie przyznane za kultywowanie tradycji ludowej w latach 90-tych podczas Przeglądów Wiosennych Grup Obrzędowych Województwa Krakowskiego; dwa dyplomy uznania od ówczesnego wójta gminy Zielonki Marka Nawary - jeden w podziękowaniu za „długotrwałą, bezinteresowną pracę nad kultywowaniem tradycji ludowej w oparciu o dzieci i młodzież”, drugi „w dowód uznania za wieloletnią społeczną pracę wzbogacającą dziedzictwo kulturowe naszej gminy”, były też wielokrotne wyróżnienia i nagrody uzyskane podczas Dożynek Ziemi Krakowskiej, czy Doży-

Propagował też tradycję pucheroków

nek Wojewódzkich Ziemi Małopolskiej i Dożynek Powiatu Krakowskiego, dyplomy uznania dla grupy kolędniczej „Trzej Królowie z gwiazdą z Trojanowic” zdobyte podczas Przeglądu Grup Kolędniczych Województwa Krakowskiego oraz Powiatowych Przeglądów Grup Kolędniczych.

Zwinięciem i docenieniem działalności Pana Stanisława Siwka dla lokalnej społeczności, jej kultury i tradycji była przyznana mu samorządowa nagroda gminy Zielonki w postaci statuetki „Śledzika” (bowiem przyznawana jest w ostatni wieczór karnawału). Otrzymują ją jedynie najbardziej zasłużone dla gminy Zielonki osoby. Po raz pierwszy statuetkę wraz podziękowaniami „za całokształt wieloletniej społecznej działalności na rzecz podtrzymywania tradycji ludowej i wzbogacania dziedzictwa kulturalnego gminy Zielonki” Pan Stanisław Siwek otrzymał z rąk wójta gminy Bogusława Króla w 2002 r., po raz drugi w 2007 r.

Co dalej? Kto z pucherokami i trzema królami po wsi i Krakowie chodził będzie? - *Madzia była nadzieją dziadka* – mówi Ewa Krzęciasz. - *Jej swoje tajemnice powierzał, przyspiewek uczył i jak się wieńiec dożynkowy robi. Od dziecka z nim występowała. Nawet za pucheroka też była, a że dziewczyny nie mogły, to ją dziadek Mackiem nazwał. W szkole muzycznej się uczyła, śpiewała z korowodami, tylko do przygrywania dziadkowi namówić się nie dała.*

- *To prawda, zawsze pomagałam dziadkowi, ale teraz czeka mnie wyzwanie, bo nigdy wieńca sama nie robiłam* – odpowiada Magda Statek. - *Uda się, co się ma nie udać* – mówi zięć, a córka dodaje – *Żeby choć na dożynki do kościoła wieńiec był...*

Andrzej Krzęciasz zapewnia, że tradycja nie zaginie, bo Pucheroki z Trojanowic, jak co roku pojedą na występy do krakowskiego domu kultury im. Bursy, tylko tym razem pod jego, a nie teścia opieką. Przecież trzeba, bo już chłopcy do nich do domu przychodzili z pytaniem, czy pojedą. A spyrka uwędzona, do koszyka dla pucheroków będzie... **MKF**

Tydzień Węgier w Korzkwi

W tygodniu poprzedzającym ferie zimowe szkoła w Korzkwi obrosła papryką. To narodowe warzywo Węgier, kraju naszego szkolnego partnera. W ramach projektu Comeniusa rozpoczęliśmy w ten sposób realizację kolejnego zaplanowanego działania, polegającego na prezentacji krajów i kultur wszystkich szkół uczestniczących w partnerstwie.

Dzień muzyki węgierskiej

Na początek rzeczy najprostsze: flagi, skojarzenia, papryka... Każda klasa, wraz z wychowawcą, przygotowała flagę węgierską według własnego pomysłu. Również drzwi sal lekcyjnych ozdobiono pod hasłem „Papryka na drzwi!”. Uczniowie

dostali też zadanie domowe, polegające na przygotowaniu pracy plastycznej przedstawiającej coś, co kojarzy im się z tym krajem. Puszczono wodze wyobraźni i ... efekty wiszą do dziś na ścianach, drzwiach i gazetkach szkolnych. Najwięcej obrazków namalowały najmłodsze dzieci! Urządziliśmy też wystawę zdjęć z Budapesztu.

W poniedziałek w szkole królowała muzyka węgierska. Wojtek Kowalik zagrał jedno z preludium Chopina, rówieśnika Franciszka Liszta. Uczniowie przygotowali prezentacje o Franciszku Liszcie, o Beli Bartoku i Zoltanie Kodaly. Pokaz połączono z koncertem złożonym z fragmentów utworów tych kompozytorów, a na koniec obejrzelśmy lekcję muzyki nagraną podczas wizyty roboczej w szkole w Budapeszcie.

Wtorek upłynął pod znakiem warsztatów plastycznych. Każda kolejna grupa dokładała swoją „cegiełkę” do kompozycji przestrzennej obmyślanej przez panią od plastyki, a inspirowanej węgierską sztuką ludową. Powstałe w ten sposób dzieło można było podziwiać w całości następnego dnia, podczas poranka poetyckiego. Uczniowie czytali wiersze największego poety węgierskiego, Sandora Petofiego. Muzyka węgierska, świece, dekoracje i wreszcie świetna recytacja zrobiły na wszystkich naprawdę duże wrażenie.

Czwartek był swego rodzaju podsumowaniem naszego tygodnia kultury węgierskiej. Uczniowie z klas IV-VI, a później gimnazjaliści stanęli w konkursowe szranki, odpowiadając na różnorodne pytania przygotowane przez nauczycieli przyrody i geografii oraz wykonując inne zadania, sprawdzające zarówno znajomość mapy, jak i umiejętność... układania puzzli.

Po konkursie, zasiadliśmy do stołu i spróbaliśmy narodowej węgierskiej potrawy, gulaszu, przygotowanego przez znakomitego kucharza z bazy harcarskiej.

Na piątek pozostał nam film na podstawie powieści Ferencza Molnara „Chłopcy z Placu Broni”. Dla nauczycieli była to okazja do wspomnienia szkolnej lektury, dla uczniów wycieczka w dawne czasy, a dla wszystkich razem chwila wzruszenia historią dzielnego Nemezcza.

Joanna Błocka

O amerykańskich parkach po angielsku

II Gminny Konkurs Wiedzy o Krajach Anglojęzycznych odbył się w formie prezentacji multimedialnych. Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów, którzy spotkali się 19 lutego na finale w szkole w Zielonkach, nie tylko musieli płynnie mówić po angielsku, ale jeszcze przygotować ciekawą prezentację multimedialną o jednym z parków narodowych w Stanach Zjednoczonych.

Finaliści Gminnego Konkursu Wiedzy o Krajach Anglojęzycznych

Trzeba przyznać, że nie było to łatwe zadanie. Uczniowie mogli wziąć udział w konkursie indywidualnie, lub w parach, a prezentacja miała się składać z 10 - 15 slajdów. Do wyboru było przygotowanie i przedstawienie prezentacji: pierwszego i najstarszego parku na świecie, czyli Yellowstone, Parku Narodowego Doliny Śmierci, czyli kamiennej pustyni, Wielkiego Kanionu Kolorado, Parku Narodowego Yosemite, leżącego w środkowej Kalifornii, na zboczach gór Sierra Nevada i Parku Narodowego Gór Skalistych.

Do finału zakwalifikowano trzy uczennice szkół podstawowych: Katarzynę Warmus, Małgorzatę Wywiół (obie z Owczar), Karolinę Przeniosło (Wola Zachariaszowska) oraz dziewięcioro gimnazjalistów, z czego sześcioro zaprezentowało się w parach: Mateusz Czajowski, Adrian Kolasa (obaj Bibice), Aleksandra Nalepa (Zielonki), Katarzyna Bień wraz z Anną Knapik (Korzkiew), Anna Krawczyk wraz z Pauliną Białek (Zielonki) i Dariusz Sołga wraz z Konradem Hanas (Wola Zachariaszowska). Jury, w skład którego weszli angiści z gminnych placówek: Joanna Błocka, Grzegorz Daszkiewicz, Marta Głuszek, Agata Hołda, organizatorka konkursu Marta Kozyra oraz informatyk Tadeusz Kędzia miało twardy orzech do zgryzienia, bowiem poziom zarówno opanowania języka, jak i prezentacji multimedialnych był wysoki.

W kategorii szkół podstawowych I miejsce zajęła K. Warmus, II - K. Przeniosło, III - M. Wywiół, natomiast w kategorii gimnazjów za najlepszą uznano parę A. Krawczyk i P. Białek, na II miejscu znalazły się K. Bień i A. Knapik, a na III - A. Nalepa. Gratulujemy!

Nagrodami dla uczestników konkursu były cenne pozycje książkowe i dyplomy.

MKF

Nauczycielka z artystyczną duszą

Ewa Adamczyk, nauczycielka z Zespołu Szkół w Zielonkach, została laureatką „Zimowego Salonu Artystycznego” – odbywającego się od pięciu lat w MDK im. K.I. Gałczyńskiego w Krakowie przeglądu twórczości pedagogów, poetów, muzyków i plastyków.

W konkursie, odbywającym się 22 lutego, wzięło udział 25 małopolskich pedagogów. Za Najciekawszą Osobowość Artystyczną uznano Katarzynę Hryniewicz ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących w Krakowie, która wraz z pięcioma podopiecznymi zaprezentowała autorskie utwory muzyczne.

Zwycięzcą konkursu poetyckiego ogłoszono Janusza Zastawnego. Wśród prac plastycznych, które postanowiło docenić jury, znalazły się formy kamienne przygotowane przez panią Ewę Adamczyk. Warto zaznaczyć, że prace plastyczne były bardzo zróżnicowane – autorzy zaprezentowali, m.in.: akwarele, wycinanki, grafiki, obrazy olejne i malowane na szkle, fotografie, gobeliny, formy z kamienia oraz dzieła florystyczne.

Przypomnijmy, że pani Ewa jest absolwentką Akademii Pedagogicznej w Krakowie, uczy muzyki i plastyki oraz prowadzi wielokrotnie nagradzany chór „Mezzoforte”.

MKF

Finał WOŚP w Zielonkach

W gminie Zielonki Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy zagrała tym razem po raz ósmy. Dochód z 20 puszek oraz aukcji, kawiarenki i fantów wyniósł 11.136 zł. Pieniądze zbierano, m.in. w Zielonkach, Korzkwi, Pękowicach, Giebułtowiu, Toniach, Witkowicach i Smardzowicach.

Na scenie licznie prezentowały się dzieci. Widzowie też dopisali

- Zapalało było mnóstwo, zaangażowanie ogromne, a przy tym nasi uczniowie czegoś cennego się uczą – podsumowują XVI finał WOŚP w Zielonkach nauczycielki Alicja Boczar i Danuta Zawisza-Danton, które zajęły się przygotowaniem i koordynacją akcji. A atrakcji było wiele. Zespół Szkół w Zielonkach z pomocą Centrum Kultury, Promocji i Rekreacji w Zielonkach przygotował w ramach XVI finału WOŚP wiele występów, koncertów i licytacji, w których można było uczestniczyć w godz. od 10 do 17 w hali sportowej w Zielonkach. Bardzo licznie prezentowali się w róż-

nych odsłonach oczywiście uczniowie szkoły, wystąpiły m.in.: trzy orkiestry dęte: „Wola” z Woli Zachariaszowskiej, „Wieniawa” z Raciborowic oraz Parafialno-Gminna z Zielonek, śpiewał chór „Mezzoforte” i zespół wokalny „Fermata”, tańczył zespół ludowy „Zieleńczanie”, wystąpiła grupa kołędnicza „Herody” i Teatr Słowa i Tańca Jadwigi Klimkiewicz z Korzkwi oraz zespół rockowy „Yellow pillow”. Odbył się też mecz koszykówki nauczyciele ZS w Zielonkach kontra reprezentacja VII LO (mistrzowie w koszykówce Krakowa wśród szkół średnich), w których 30:24 zwyciężyli nauczyciele! Czarnym koniem spotkania okazała się nauczycielka angielskiego Marta Kozyra.

Atmosfera przez cały dzień była gorąca. I wtedy gdy występowali najmłodszy uczniowie szkoły i podczas koncertów – tu szczególnie publiczność doceniła orkiestrę „Wieniawa”, której planowany na 15 minut występ przedłużył się wskutek wielokrotnej owacji publiczności do 45 minut. Publiczność rozgrzała także mecz i licytacja.

- Na licytację przygotowaliśmy, m.in. książki kucharskie Ewy Wachowicz z autografem autorki oraz podarowane przez nią zdjęcia z „Tańca z gwiazdami” wraz z autografami wszystkich uczestników, plakaty orkiestry z autografami Jurka Owsiaka, jak również ufundowane przez sponsorów: trzykilogramowe bochny tradycyjnie wypiekanego chleba, ciasto i tort, bony do fryzjera, zestawy kosmetyków, DVD do samochodu, gadzety ofiarowane przez policję – wylicza D. Zawisza-Danton. I o dziwo, najgorętsza była licytacja jednego z bochenków chleba, za który uzyskano 600 zł.

- To wspaniała impreza, dlatego zaangażowaliśmy się w nią już 8 lat temu. Służy szczytnemu celowi, a przy okazji integruje też lokalne społeczności - podkreśla dyrektor ZS w Zielonkach Bożena Nowak.

- Liczymy, że przez cały dzień w finale Orkiestry Świątecznej Pomocy w Zielonkach uczestniczyło ok. 1,5 tys. osób – podsumowuje dyrektor CKPiR Marek Płachta.

MKF

Święto patrona w ZS w Bibicach

15 stycznia to rocznica urodzin Stanisława Wyspiańskiego. Tego dnia, tradycyjnie odbywa się święto patrona w Zespole Szkół w Bibicach.

Przedstawienie poświęcone S. Wyspiańskiemu

Rozpoczęto od ślubowania pierwszoklasistów. Najpierw zaprezentowały się trzy pierwsze klasy, które przeprowadziły widzów przez cztery krainy: tańca i śpiewu, miłości, pracy oraz mądrości. Dyrektor Jolanta Lepiarczyk powiedziała, że „wiedza jest dru-

gim słońcem, dla tych, którzy ją posiadają”, dlatego jury swój aplauz miało wyrażać za pomocą uniesionych w górę słoneczek. Po swojej prezentacji maluchy zobaczyły w górze wszystkie słoneczka i usłyszały gromkie brawa. Występ przygotowały nauczycielki pierwszaków: Dorota Wesłowska, Dorota Sala-Halota oraz Małgorzata Pilch.

Następnie starsi uczniowie szkoły podstawowej, pod opieką artystyczną nauczycielek: Elizy Emerli, Jadwigi Chrzanowskiej, Anny Górki, Anny Kowalczyk i Anny Bieliszczyk, zaprezentowali ciekawy program artystyczny opowiadający o twórczości i życiu artysty – ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich lat życia, spędzonych w Węgrzcach. Uczniowie dowiedzieli się z niego, m.in.: jak mieszkańcy Węgrzc powitali nowego sąsiada Stanisława Wyspiańskiego oraz, że na znaczku przyszytym do ich szkolnego mundurka widnieje mlecz, taki sam, jaki naszkicował w swoim zielniku Wyspiański.

Na finał uczniowie wykonali piosenkę, przyszyły hymn szkoły. Słowa utworu napisała mieszkająca w Węgrzcach poetka Zofia Daszkiewicz, a muzykę Krystyna Bagińska – w ubiegłym roku ucząca muzyki w szkole. Dopełnieniem uroczystości była jeszcze wieczorna Msza św. w kościele w Węgrzcach w intencji społeczności szkolnej ZS w Bibicach. MKF

Jasełka w Owczarach

Dzieci ze Szkoły Podstawowej w Owczarach przygotowały piękne jasełka. Mimo licznych chorób małych aktorów, udało się z sukcesem pokazać je w szkole z okazji Bożego Narodzenia, w budynku wielofunkcyjnym w Owczarach z okazji Dnia Babci i Dziadka oraz w Domu Pomocy Społecznej. Niestety, nie udało się wystawić jasełek na Powiatowym Przeglądzie Grup Kołędniczych w Zielonkach, gdzie zespół został zaproszony. Może uda się w przyszłym roku...

Występ w DPS w Owczarach

Zadbano o stroje i bogatą scenografię, które opracowano z pieczołowitością i dbałością o detale. W przedstawienie zaangażowało się ok. 35 dzieci od zerówki po szóstą klasę, a całość przygotowały nauczycielki Dorota Stolarzewicz i Lidia Olchawa.

Należy podkreślić wkład uczennic Żanety Zawieruchy i Magdaleny Słowińskiej, które w ostatniej chwili zgodziły się na zastępstwo trudnych ról chorych kolegów i znakomicie wywiązały się z zadania.

Wszystkie przedstawienia spotkały się z wielkim uznaniem i aplauzem licznie zgromadzonej publiczności, ale na szczególną uwagę zasługują prezentacja jasełek w DPS-ie. Wybrano to miejsce przede wszystkim ze względu na dużą rolę wychowawczą i integracyjną dzieci i społeczności Owczar z niepełnosprawnymi pensjonariuszami tej placówki. Uczniowie nie po raz pierwszy mogli się przekonać, że są oni wdzięcznymi widzami, potrzebującymi kontaktu z otoczeniem, szacunku, zrozumienia i tolerancji.

Dyrektor DPS Kazimierz Adamczyk podziękował serdecznie dzieciom za wspaniały występ, podkreślając jego artystyczne walory, słowa uznania skierował także do opiekunek dzieci i obecnej na przedstawieniu dyrektor szkoły Magdaleny Skiby. Radość i uznanie dla młodych aktorów, zarówno wśród podopiecznych jak i personelu Domu Pomocy Społecznej, były dla nich najlepszą nagrodą.

Lidia Olchawa

Udawali Greków

Wiele ciekawych imprez i konkursów odbywa się w Zespole Szkół w Bibicach. „Udajemy Greka” to tylko jeden nich.

Konkurs oratorski „Udajemy Greka” przeznaczony był dla uczniów klas I gimnazjum. Uczniowie mieli za zadanie wygłosić przygotowane przez siebie oracje. Tematem ich wystąpień była mitologia – oczywiści grecka, a tłem dla nich oryginalna muzyka grecka.

Finaliści konkursu i widownia ubrani byli w stosowne stroje. Wiele prześcierał dła bibickich i węgreczkich gospodarstw w tym dniu z dumą udawało greckie tuniki i chlamidy. Zwycięzcy konkursu – Kaja Jedlińska – otrzymała wieniec laurowy, drugie miejsce zajęła Agnieszka Kaleta, a trzecie – Katarzyna Strojek. Wyróżniono również: Piotra Węglarza, Patrycję Łukacz i Wiktorię Stachowicz. Uczniowie otrzymali nagrody książkowe ufundowane przez Radę Rodziców, a wszyscy finaliści – dyplomy.

Beata Pieńkowska

Turnieje i zabawy

Centrum Kultury, Promocji i Rekreacji wraz z Zespołem Szkół w Zielonkach po raz kolejny zorganizowało „Ferie w gminie Zielonki”, podczas których zaoferowano dzieciom i młodzieży możliwość ciekawego spędzenia wolnego czasu. Były różnorodne zajęcia w hali sportowej i wycieczki oraz turnieje piłki nożnej o puchar przewodniczącego Rady Gminy.

Turniej o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy

Podczas ferii codziennie w hali sportowej w Zielonkach odbywały się zajęcia sportowe w dwóch grupach wiekowych – dla dzieci w wieku szkolnym i młodzieży gimnazjalnej oraz dodatkowo zajęcia świetlicowe, gry i zabawy grupowe, zajęcia integracyjne dla dzieci nie korzystających z zajęć sportowych. Ponadto dla dzieci i młodzieży CKPiR zorganizowało wyjazdy. Byliśmy w Cinema City w Galerii Kazimierz, gdzie dzieci oglądały film pt. „Zaczarowana”, a po seansie dodatkowo miały zorganizowane zajęcia plastyczne i wzięły udział w grze planszowej opartej na filmie - dzieci były bardzo zadowolone z otrzymanych nagród i gadżetów z filmu. Wybraliśmy się też całkiem niedaleko - dzieci miały okazję pospacerować po krakowskim Rynku Głównym, zwiedzić wystawę szopek krakowskich i weneckich w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa oraz wziąć udział w zajęciach, podczas których poznały wszystkie rodzaje broni białej i palnej oraz rodzaje zbroi rycerskich. Jak co roku był wyjazd na łyżwy, podczas którego dzieci mogły nauczyć się jeździć lub udoskonalić swoje umiejętności jazdy na łyżwach – wyjście na lodowisko zawsze cieszy się ogromną aprobatą dzieci i młodzieży.

Podczas ferii zorganizowano również Gminny Turniej Piłki Nożnej o Puchar Przewodniczącego Rady Gminy Zielonki. W kategorii szkół podstawowych III miejsce zdobyła LKS Zieleńczanka, II miejsce – Szkoła Podstawowa w Zielonkach; I miejsce – TS Węgrzce. W kategorii gimnazjów: III miejsce wywalczyła drużyna KS Bibiczanka, II – LKS Zieleńczanka, a zwycięzcami okazali się zawodnicy reprezentujący Gimnazjum w Zielonkach. Zwycięzcom turnieju puchary i nagrody wręczał przewodniczący Rady Gminy Ryszard Krawczyk.

Ponadto 4 lutego zorganizowano Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Dyrektora CKPiR w Zielonkach, w którym, w grupie chłopców, III miejsce zdobył Piotr Mosur, II miejsce Krzysztof Superson, a I miejsce Mateusz Turek, natomiast w grupie dziewcząt kolejno: III miejsce - Paulina Turek, II - Katarzyna Sroka i I miejsce Jagoda Rzegot. Wszystkim gratulujemy i zapraszamy na zajęcia w CKPiR w czasie wakacji.

Magdalena Maniecka, MKF

Bal Integracyjny w Korzkwi

Już dwunasty raz na zaproszenie dyrekcji Zespołu Szkół w Korzkwi na Bal Karnawałowy przybyły niepełnosprawne dzieci. Zabawa odbyła się 17 stycznia.

Dla gości zaśpiewał szkolny chór

- Jestem pełna podziwu dla Was wszystkich po tych dwunastu latach współpracy – witała się Cecylia Chrząścik, prezes Stowarzyszenia Pomocy Niepełnosprawnym „Bądźcie z nami”. - Widzę, że efektem tych naszych wspólnych spotkań jest to, że dzieci ciepło przyjmują swoich niepełnosprawnych kolegów. Mam nadzieję, że wyrosną nam pokolenie, które będzie lepiej rozumiało niepełnosprawnych.

Do Korzkwi przybyło wraz opiekunami 66 dzieci niedosłyszących i niepełnosprawnych, z czterech ośrodków krakowskich i ze Skawiny. Gościem honorowym imprezy była poprzędnia dyrektor korzkiewskiej szkoły Maria Pahl. Gospodarze ze szkoły w Korzkwi przygotowali dla swych gości, oprócz tańców i poczęstunku (jak to zwykle bywa podczas karnawałowego balu) również bogaty program artystyczny. Zaprezentowały się w nim dzieci uczące się w zerówce, które wraz ze swą nauczycielką Beatą Majką pokazały przesliczne jasełka, a także chór szkolny prowadzony przez Witolda Żizkę. Goście zobaczyli też pokaz tańca, przygotowany przez grupę tańczącą pod okiem Małgorzaty Igielskiej. Za organizację wspólnej zabawy dla wszystkich uczestników odpowiadały Hanna Łukasik i Ewa Staniszevska.

Jak co roku było bardzo radośnie. Wspólnych tańców, zabaw i śmiechu nie było dość. - Tak świetnie się razem bawią, że trudno odróżnić, które z nich są niepełnosprawne, a które w pełni sprawne - cieszyła się Cecylia Chrząścik.

MKF

Młodzież klubu Zieleńczanka

Bardzo cieszą coraz częstsze sukcesy sportowe młodzieży trenującej w klubie.

W styczniu trampkarze młodzi Zieleńczanki na zakończenie krakowskiej ligi futsalu w hali w Zielonkach rozegrali pokazowy mecz z rówieśnikami z Wisły Kraków. W lidze gminnej zajmują pierwsze miejsce, a w IV lidze trampkarzy MZPN drugą lokatę. W halowym turnieju rozgrywanym w ferie Zieleńczanka pokazała się z bardzo dobrej strony zajmując w młodszej kategorii trzecie, a w starszej drugie miejsce ulegając jedynie ZS Zielonki. Juniorzy Zieleńczanki w lutym temu wygrali turniej halowy w Zielonkach ogrywając PKS Jadwigę, SMS Kraków, Toniankę i Biezanów. Dziewczeta regularnie strzelają bramki w Małopolskiej Lidze Juniorek Starszych.

W drużynach młodzieżowych panuje przyjazna atmosfera. Zapraszamy chłopców i dziewczęta na zajęcia sportowe. Wszelkie informacje oraz galerię zdjęć z życia Zieleńczanki można zobaczyć na stronie www.zielenczanka1946zielonki.blog.onet.pl. Zapraszamy

Tomasz Dudek

Prawidłowy rozwój mowy dziecka

Wychodząc naprzeciw problemom, z którymi jako logopeda spotykam się najczęściej, i usiłując odpowiedzieć na pytania, które ze strony rodziców budzą największe zainteresowanie, postaram się w niniejszym artykule przybliżyć etapy naturalnego, prawidłowo przebiegającego rozwoju mowy dziecka. Sprawa jest o tyle istotna, że z prowadzonych przeze mnie, już prawie 10-letnich, badań logopedycznych wynika, że co roku wzrasta liczba dzieci z różnego rodzaju zaburzeniami i wadami mowy.

Mowa w decydujący sposób wpływa na całości kształt rozwoju dziecka, a co za tym idzie ma decydujące znaczenie na osiągnięte przez nie sukcesy szkolne. Mowa jest atutem w nawiązywaniu kontaktów społecznych, daje możliwość precyzowania myśli, jest narzędziem przekazywania i zdobywania informacji, pozwala wyrażać własne sądy, opinie, upodobania oraz uczucia. Dlatego jakiegokolwiek zaburzenia rozwoju mowy lub występujące wady wymowy w mniejszym lub większym stopniu utrudniają osiągnięcie przez dziecko w pełni satysfakcjonującego sukcesu szkolnego.

W przypadku zaburzeń mowy profilaktyka jest konieczna z wielu powodów. Po pierwsze dlatego, że jak dotąd nie odkryto jeszcze żadnego środka farmaceutycznego, który pomógłby w tego typu problemach, a cierpienia, upokorzenia, wstyd i trudności dzieci lub dorosłych wadliwie mówiących przysparzają im ciągłego stresu. Leczenie zaburzeń mowy to długotrwała terapia prowadzona przez logopedę, ale przy czynnym udziale osoby towarzyszącej. Proces ten wymaga żmudnej, ciężkiej pracy ze strony ćwiczącego, ale też systematyczności, wytrwałości, cierpliwości i wsparcia niezbędnego ze strony rodziców bądź opiekunów dziecka. Bowiernie tylko wspólny wysiłek logopedy, dziecka i rodziców przynosi pozytywne, szybkie i wymierne efekty.

Zaburzenia mowy stanowią trudny problem i nie należy ich traktować jako czasowej niedyspozycji, która wcześniej czy później „sama przejdzie”, gdyż prawie zawsze są one objawem opóźnionego, zakłóconego lub zaburzonego rozwoju dziecka. Każdy kto jest odpowiedzialny za dziecko, jego życie, wychowanie i nauczanie powinien znać i rozumieć podstawowe prawa jego rozwoju, aby ustrzec się błędów, a jednocześnie stworzyć mu warunki do optymalnego rozwoju fizycznego i psychicznego.

W ocenie rozwoju bierze się pod uwagę motorykę, koordynację wzrokowo-ruchową, mowę i kontakty społeczne. W krótkim artykule nie miejsce na rozpatrywanie tych wszystkich aspektów rozwoju dziecka, skupiam się tu głównie na mowie, należy jednak pamiętać, że każda z wyżej wymienionych funkcji jest tak samo ważna i wymaga takiej samej troski ze strony rodziców, opiekunów, lekarzy pediatrów, którzy powinni uświadamiać i uczyć rodziców bycia dobrymi obserwatorami. Znając normy, łatwiej wychwycić odchylenia, zaburzenia, dlatego pod tym kątem chciałabym krótko omówić poszczególne okresy w kształtowaniu się mowy dziecka.

W literaturze logopedycznej, psychologicznej i medycznej funkcjonuje następujący podział

okresów kształtowania się i rozwoju mowy u dzieci:

- okres „0” (zerowy), przygotowawczy - od poczęcia do dziewiątego miesiąca ciąży,
- I okres - melodii - od urodzenia do pierwszego roku życia,
- II okres - wyrazu - od pierwszego do drugiego roku życia,
- III okres - zdania - od drugiego do trzeciego roku życia,
- IV okres - swoistej mowy dziecięcej - od trzeciego do siódmego roku życia.

W okresie zerowym rozwijają się obwodowe i centralne narządy mowne. Od prawidłowej budowy narządów: centralnych ośrodków w układzie nerwowym, ucha jako narządu słuchu, układu oddechowego oraz jamy ustnej zależy późniejsze ich funkcjonowanie w procesie kształtowania się mowy dziecka.

Ćwiczyć trzeba też z dzieckiem w domu

Okres melodii rozpoczyna się od urodzenia dziecka. Pierwszy krzyk noworodka uważany jest za pierwszy widoczny i słyszalny symptom aktywności motorycznej i akustycznej. Według logopedów to pierwszy krok w kształtowaniu mowy, potwierdzający funkcjonowanie narządów mowy, potwierdzający funkcjonowanie narządów mowy. W okresie melodii wyróżnia się trzy fazy kształtowania się mowy: głuźnienie, gaworzenie i echolalia. W fazie głuźnienia dziecko nieświadomie ćwiczy, gimnastykuje narządy mowne: cmoka, ssie, otwiera buzię, wysuwa język i wydaje przypadkowe dźwięki. W fazie gaworzenia dziecko już świadomie ćwiczy narządy mowne i słuch poprzez powtarzanie dźwięków wydawanych przez siebie i słyszanych z otoczenia. Wielką radość sprawia dziecku parkanie, prychnięcie, powtarzanie sylab i artykulowanie nawet trudnych dźwięków. Często gaworzące dziecko „koncertuje”, wymawiając szeregi sylab ma-ma..., ba-ba..., ta-ta...a nawet la-la... Wtedy rodzice cieszą się, jak gdyby na wyrost, że dziecko zaczęło mówić, choć sylaby te nie mają jeszcze wagi słów o konkretnym znaczeniu. Na pewno jednak dziecko jest świadome, że przy odpowiednim ułożeniu narządów mownych pojawiają się różne dźwięki. Następną fazą na drodze komunikacji słownej jest echolalia, która występuje w 9-10 miesiącu życia. Dziecko ciągle powtarza swoje i cudze słowa, które mają formę poprawną lub są tylko strzępkiem wyrazu. I w końcu na drodze dotychczasowego treningu gaworzenia i echolalii pojawiają się pierwsze słowa wymawiane ze zrozumieniem, te najprostsze, bardzo oczekiwane przez rodziców i dziadków: mama, baba, tata.

Nie wszystkie dzieci przechodzą tak płynnie ten pierwszy okres kształtowania się mowy. Niektóre choroby, szczególnie zapalenie uszu, gardła, oskrzeli, leczenie antybiotykami, mogą opóźnić ten proces. Ogromne znaczenie dla rozwoju dziecka ma więc uczuciowa z rodzicami i opiekunami, prawidłowe odżywianie, pielęgnowanie i dostarczanie bodźców rozwojowych. W pierwszym roku życia dziecko bardzo dużo się uczy. Nie należy się martwić, że dziecko, które zaczyna chodzić trochę mniej mówi. Możliwość chodzenia też bardzo fascynuje dziecko. W trakcie nauki chodu dziecko pochłonięte jest utrzymaniem równowagi możliwością poznawania otaczającego świata z nieco innej perspektywy. Należy podkreślić, że rozumienie sytuacji, słów, zwrotów jest bogate, ale jeszcze nie przetworzone na słowa. W tym okresie dziecko powinno wymawiać poprawnie samogłoski ustne a, o, u, e, y, i, spółgłoski m, p, b, czasem nawet t, d.

Okres wyrazu przypada na drugi rok życia dziecka. W tym okresie następuje dalsza nauka głosek. Oprócz wymawianych już samogłosek, głosek m, b, p, doskonalą się głoski t, d, n, głoski „miękkie” ś, ź, ć, ż, ń, k', g' oraz trudne głoski tylnojęzykowe k, g, h. W mowie dziecka budowa słów jest jeszcze uproszczona, np. pierwsza sylaba danego wyrazu oznacza dla dziecka cały wyraz, ponieważ nie potrafi jeszcze wymówić całości. Innym przykładem mogą tu być zakończenia wyrazów, występujące w funkcji całego wyrazu. Należy jednak podkreślić, że rodzice nie mogą sobie pozwolić na powtarzanie tych wytworów językowych dziecka. Muszą mówić poprawnie. Nazywajmy przedmioty, którymi interesuje się nasze dziecko, mówmy do niego i wsłuchujmy się w to, co ono ma nam do powiedzenia. Nie korygujmy mowy dziecka. Nie kaźmy mu powtarzać wyrazów, aby były „idealne”. To dziecko ma słyszeć poprawną i piękną wymowę. Ono może jeszcze posługiwać się swoim, dziecięcym szczebiotem, za który ma być chwalone. Mnogość nowych rzeczy otaczająca dziecko zmusza je do ich nazywania, wyraża więc myślenie, dzięki czemu dziecko poznaje świat. Omawiany okres charakteryzuje się wypowiedziami jednowyrazowymi zwanymi również zdaniami jednowyrazowymi.

Musimy pamiętać, że środowiskiem od którego dziecko uczy się mowy, jest jego rodzina: rodzice, rodzeństwo i nierzadko dziadkowie. To oni mają pomagać małemu człowiekowi: uczyć, opowiadać i tłumaczyć zależności między otaczającymi dziecko rzeczami i zjawiskami. W dalszym ciągu dziecko o wiele więcej rozumie słów, wyrażań, zdań, niż samo jest w stanie wypowiedzieć – fenomen ten nazywamy słownikiem biernym dziecka.

Okres zdania trwa od drugiego do trzeciego roku życia. Jest to czas budowania zdań. Na początku są to zdania dwu- i trójwyrazowe, często bez czasownika. Później w mowie dziecka pojawiają się pełne zdania. Ciekawym zjawiskiem w tym okresie jest „poprawianie” mowy dorosłych, którzy chcąc przypodobać się dziecku, spieszczą swoją mowę. Dzieci w tym wieku doskonale różnicują słuchowo (w znanych im słowach) poprawną i niepoprawną wymowę.

ciąg dalszy na str. 18

ciąg dalszy ze str. 17

Same, co prawda, nie umieją jeszcze wymawiać tych głosek, jednak zwracają uwagę na nieprawidłowości wymowy zarówno u dorosłych, jak i rówieśników. Jest to jeden z bardzo wyraźnych przejawów rozwoju słuchu fonematycznego (mownego), który jest niezbędny w dalszej nauce mowy, a następnie nauce czytania i pisania i powinien harmonijnie współgrać z rozwojem mowy. Jeśli chodzi o dźwiękową stronę wypowiedzi, to w tym czasie mogą pojawiać się głoski s, z, c, dz.

Ostatni etap czyli okres swoistej mowy dziecięcej, trwa od trzeciego do siódmego roku życia dziecka. Etap ten charakteryzuje się mową specyficzną pod względem artykulacji (wymowy), budowy zdań oraz nieustannym jej doskonaleniem. Pojawiają się tzw. neologizmy dziecięce, których największe nasilenie przypada właśnie na ten okres. W mowie dziecka pojawia się coraz więcej słów poprawnie wymawianych. Mamy w tym okresie również do czynienia ze zjawiskiem kontroli: różnicowania i korygowania własnych i cudzych słów. Trzylatek potrafi już bardzo dobrze porozumieć się z dorosłymi. W tym też wieku może już zostać przedszkolakiem, bowiem powszechnie uważa się, że optymalne warunki rozwoju psychofizycznego zapewnia przedszkole. W tym okresie głoski s, z, c, dz powinny już być poprawnie wymawiane, a nie zamieniane na ich miękkie odpowiedniki ś, ź, ć, dź. Czterolatek stara się także pokonać trudności związane z wymawianiem trudnych głosek sz, ż, cz, dż oraz r, chociaż w dalszym ciągu mogą być one wymawiane jak s, z, c, dz oraz j lub l.

Rozmawiając z rodzicami dzieci z zaburzenia-

mi mowy, często słyszę, że jedno z dzieci bardzo szybko nauczyło się mówić, a drugie wychowane w tej samej rodzinie, sepleni jeszcze w wieku np. siedmiu lat. Dlatego też pragnę jeszcze raz przypomnieć, że rozwój każdego człowieka jest sprawą indywidualną. Pewne okresy mogą ulegać nieznacznemu wydłużeniu, a niezwykle rzadko ma miejsce przyspieszenie pewnych okresów rozwoju np. mowy.

Podsumowując etapy nabywania przez dziecko poszczególnych głosek języka polskiego należy dodać, że wymowa samogłosek przeważnie nie sprawia dzieciom kłopotu. Najpóźniej w wieku dwóch lat opanowują one wymowę wszystkich samogłosek. Gdyby po tym czasie dziecko nie umiało wymawiać jakiejś samogłoski i np. zamieniało e na a, to jest to sygnał do konsultacji z logopedą.

Okres swoistej mowy dziecięcej charakteryzuje się również przejściowym nadużywaniem opanowanych głosek i zamianą prawidłowo artykułowanej „starej” głoski na nowo wyuczoną, np. wyrazy ser, syn, mleko, lato wymawiają jako szer, szyn, mreko, rato. Jest to tzw. hiperpoprawność, która z czasem ustępuje. Pięciolatek szczyt się już wymową ukształtowaną, zrozumiałą. W wieku sześciu lat artykulacja wszystkich głosek oraz formy gramatyczne wyrazów powinny być poprawne.

Nie u wszystkich dzieci rozwój mowy przebiega zgodnie z przedstawionymi wyżej ramami czasowymi. Jednakże większość dzieci uczęszcza do tzw. zerówki, gdzie przygotowuje się je do podjęcia nauki w szkole. Dzieci biorące udział w życiu przedszkolnym mają zapewnioną opiekę pedagogiczną, lekarską, logopedyczną i psychologiczną. Nie trzeba również martwić się o dzieci wychowy-

wane w rodzinie, jeśli tylko dziecko jest kochane i jednocześnie rodzice czy opiekunowie wiedzą, jakie są jego potrzeby rozwojowe. Niepokój budzi niewiedza rodziców na temat tego, co w rozwoju dziecka jest normą, a co opóźnieniem czy patologią.

Na zakończenie chciałabym podać kilka praktycznych uwag odnośnie tego, jak możemy sami wspierać rozwój mowy dziecka. Pierwszym ważnym ćwiczeniem, które w naturalny sposób usprawnia język, wargi, podniebienie i zuchwę jest karmienie piersią. Picie z kubka, jedzenie łyżeczką oraz samodzielne żucie i gryzienie pokarmów dalej doskonali te funkcje. Ważne jest zatem wczesne zrezygnowanie z butelek i smoczków. Częste oczyszczanie nosa z wydzieliny ułatwi dziecku, tak ważne przy mówieniu, oddychanie przez nos, a nie przez usta. Jeśli infekcje z katarem pojawiają się zbyt często, warto znaleźć ich przyczynę konsultując się z lekarzem laryngologiem lub alergologiem. Wrażliwość słuchową należy rozwijać poprzez śpiewanie piosenek, słuchanie spokojnej muzyki, zabawy z dźwiękami. Podczas rozmowy, słuchania bajek, wierszyków, wyliczanek dziecko wzbogaca swe słownictwo oraz doskonali umiejętności budowania zdań.

Jeżeli nurtują Państwa jakiegokolwiek pytania dotyczące tego czy rozwój mowy u dziecka przebiega prawidłowo, czy nie występują jakieś zaburzenia tego rozwoju lub wady wymowy serdecznie zapraszam do gabinetu logopedycznego w szkolnych budynkach, gdzie logopeda postara się udzielić odpowiedzi na niepokojące Państwa pytania. Życzę wszystkim dzieciom sukcesów i osiągnięcia pięknej wymowy.

Elżbieta Okarma

Usługi Koparko-ładowarka

Zakład Budowlano-Instalacyjny
Zielonki

Tel. 605 202 239

RAMI Szyce 58a

(przy drodze olkuskiej)

Okna PCV

nowe i używane
5-cio i 6-cio komorowe,
typowe wymiary - od ręki

Ponadto:
drzwi antywłamaniowe
i grzejniki

tel. 012 282-14-59

tel. 012 419-00-05

kom. 502-113-951

czynne w godz. 9.00 - 17.00

**Niskie
ceny**

OPTYK ZIELONKI

W ZWIĄZKU Z LIKWIDACJĄ NASZEGO PUNKTU
W ZIELONKACH ZAPRASZAMY DO NASZEGO
SALONU W KRAKOWIE

ul. WIELOPOLE 24

- JAK ZAWSZE U NAS -

możesz zamówić nowe okulary
komputerowo sprawdzić ostrość wzroku
kupić soczewki kontaktowe i płyny
naprawić okulary
oferujemy duży wybór opraw dla dorosłych i dla dzieci
a także okulary słoneczne

DZIĘKUJEMY ZA DWA LATA WSPÓLNIE SPĘDZONE
W ZIELONKACH I ZAPRASZAMY DO KRAKOWA
NASZYCH STAŁYCH JAK RÓWNIEŻ
NOWYCH KLIENTÓW

ZAPRASZAMY

PONIEDZIAŁEK - PIĄTEK 10-18, SOBOTY 10-14
31-072 KRAKÓW, UL. WIELOPOLE 24
tel. 012 422 50 60

BIURO RACHUNKOWE RACH - MAR

proponuje tanią i szybką obsługę:

- * KSIĄŻKA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW
- * RYCZAŁT EWIDENCJONOWANY
- * ROZLICZENIA Z US
  - * PODATEK DOCHODOWY
  - * PODATEK VAT
- * ROZLICZENIA Z ZUS
- * KADRY, PŁACE

Jeśli nie masz czasu na prowadzenie
księgowości swojej firmy...

ZADZWOŃ!

tel. 012 285-81-14, 503-150-761
ul. Warszawska 28
32-086 Węgrzce
czynne: 9.00 - 16.00
e-mail: rach-mar@o2.pl

Stomatologia

ZIELONKI CENTRUM (nad Apteką)
ul. KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE 87 II p.
e-mail annakrzywda@vp.pl
tel. 012-419-43-24
kom. 0608-167-578

Fachowa i szybka pomoc!
(...Umówisz się przez telefon, osobiście lub internet)

- NOWOCZESNA STOMATOLOGIA ZACHOWAWCZA
ESTETYCZNA I DZIECIĘCA

- CHIRURGIA STOMATOLOGICZNA

- PROTETYKA

- BEZBOLEŚNIE

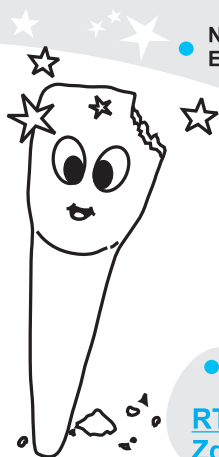
- NAJNOWOCZEŚNIEJSZY SPRZĘT

RTG zębów na miejscu - jedyny w Zielonkach
Zdjęcia w ciągu jednej minuty

Rentgen zębów

GODZINY PRZYJĘĆ :

pon. - 9⁰⁰ - 13⁰⁰
wt. - 15⁰⁰ - 19⁰⁰
śr. - 15⁰⁰ - 19⁰⁰
pt. - 9⁰⁰ - 13⁰⁰

GABINET
STOMATOLOGICZNY
II p.

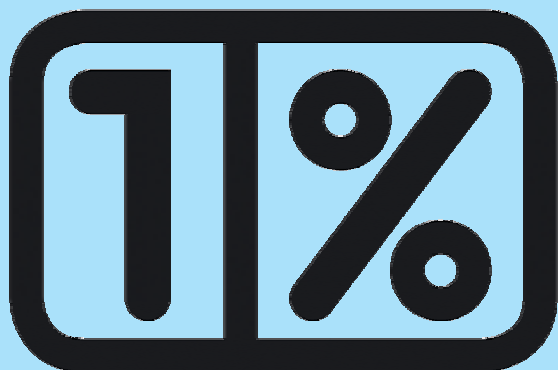

BIBICE

SKAŁA

KRAKÓW

URZĄD
GMINY

**Podaruj 1% swojego podatku
na akcję szkolenia młodzieży,
która pracuje z dziećmi.**

Od Państwa wpłat zależy,
ilu uczniów będziemy mogli objąć pomocą
w kolejnym roku szkolnym
i ile dzieci niepełnosprawnych
będzie mogło pod fachową opieką
uczyć się i bawić ze swoimi
rówieśnikami w świetlicach gminy Zielonki.

**Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Zielonki;
KRS 0000048345.**

Biuro Nieruchomości "Jura" Sp. z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 157
32-087 Zielonki
tel./fax 012 665 21 29
kom. 513 107 915, 513 107 916

**Pośrednictwo i wycena nieruchomości
Pośrednictwo finansowe
Projekty domów i ogrodów**

Zapraszamy
Poniedziałek - Piątek
9:00 - 18:00
Sobota
10:00 - 14:00

Poszukujemy działek w okolicy Krakowa.
www.jura.nieruchomosci.pl, biuro@jura.nieruchomosci.pl

L'ORÉAL
PROFESSIONNEL

ul. Garlicka 5, Zielonki
tel. 793 09 0007

Nowe usługi:

upięcia

fryzury wieczorowe

henna i regulacja brwi

FRYZJERNIA ARTYSTYCZNA

ZAPRASZA:

**STRZYŻENIE
KOLORYZACJA
PIELEGNACJA**

**ATRAKCYJNE
GODZINY OTWARCIA**
pon., śr., pt.: 13.00-22.00
czw., sob.: 8.00-16.00
wtorek: nieczynne

